

Mateřská škola „Čtyřlístek“, Novosedlice

Nezvalova 388/147, 417 31 Novosedlice, IČ: 70971323

ID datové schránka: vyrb6cr, tel.: +420 417 539 538, email: ms-novosedlice@ms-novosedlice.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání**

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	4
1. 1 Název ŠVP.....	4
1. 2 Údaje o škole	4
1. 3 Zřizovatel.....	4
1. 4 Platnost a účinnost dokumentu	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2. 1 Velikost a lokalita školy	6
2. 2 Charakter a specifika budovy	6
2. 3 Pedagogický tým školy.....	6
2. 3. 1 Obecný popis složení týmu	6
2. 3. 2 Profesní rozvoj pedagogických zaměstnanců	7
2. 4 Specifika jednotlivých tříd.....	7
2. 5 Vize a koncepce školy	8
2. 4. 1 Strategie dosahování cílů	8
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	9
3. 1 Psychosociální podmínky	9
3. 2 Spolupráce se zákonnými zástupci	10
3. 3 Organizace dne	10
3. 4 Životospráva	12
3. 5 Věcné podmínky	13
4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	15
4.1 Vize a hlavní cíle vzdělávacího programu	17
4. 2 Koncepce vzdělávání a organizace výchovně vzdělávací práce	17
4. 3 Vzdělávací strategie.....	18
4.3.1 Stěžejní vzdělávací strategie	19
4.3.2 Strategie využívané k naplňování základních gramotností.....	22
4.3.3 Strategie využívané k naplňování klíčových kompetencí.....	26
4. 4 Proces pedagogického diagnostikování.....	33
4.4.1 Pedagogické diagnostikování na úrovni třídy	33
4.4.2 Diagnostika iSophi.....	34
4.4.3 Portfolio dítěte jako stěžejní nástroj pro sledování pokroku	35
4.5 Zajištění individualizace vzdělávání dětí	35
5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	38

I. INTEGROVANÝ BLOK „TRADICE“	40
II. INTEGROVANÝ BLOK „SRDCE“	45
III. INTEGROVANÝ BLOK „ŘÍŠE“	50
IV. INTEGROVANÝ BLOK „FANTAZIE“	56
6. PLÁN AUTOEVALUACE	62
6.1 Oblasti autoevaluace.....	62
6.2 Cíle autoevaluace.....	63
6.3 Kritéria autoevaluace	64
6.4 Metody a nástroje pro autoevaluaci.....	64
6.5 Termíny a frekvence autoevaluace	65
6.6 Odpovědnost učitelů a dalších pracovníků	65

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

1. 1 Název ŠVP

Název dokumentu je „Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání“ spolu s motivačním názvem „Putování se Čtyřlístkem“.

1. 2 Údaje o škole

Název školy: Mateřská škola “Čtyřlístek“, Novosedlice

Sídlo školy: Nezvalova 388/147, Novosedlice 417 31

Kontakty:

Tel. 417 539 538

Mobil: ředitelka školy 702 127 240

třída Berušky – 702 127 242

třída Kořata – 702 127 241

třída Žabičky – 702 127 243

email: ms-novosedlice@ms-novosedlice.cz

REDIZO: 600084230 **IZO:** 107568187

IČO: 70971323

Statutární zástupce: ředitelka školy Mgr. Bc. Michaela Kaiserová Holubová, BBA

Osoba zodpovědná za tvorbu ŠVP: Mgr. Bc. Michaela Kaiserová Holubová, BBA

1. 3 Zřizovatel

Název zřizovatele: Obec Novosedlice

Adresa zřizovatele: Trnovanská 208/16, Novosedlice 417 31

Kontakty:

Tel. starosta – 417 536 228, 778 072 566

Tel. místostarosta – 606 636 858

email: podatelna@novosedlice.cz

1. 4 Platnost a účinnost dokumentu

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s revidovaným RVP PV se závaznou platností pro všechny mateřské školy od 1. 9. 2027. ŠVP je platný a účinný od níže uvedeného data. Jeho platnost je průběžná, s možností aktualizace dle potřeb školy a legislativních změn.

Číslo jednací: ŘMŠ-Čtyř-2026/2614

Datum projednání na pedagogické radě (platnost dokumentu): 23. 4. 2026

Účinnost dokumentu: od 1. 9. 2026

Ředitelka školy

Mgr. Bc. Michaela Kaiserová Holubová, BBA

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2. 1 Velikost a lokalita školy

Kapacita: 75 dětí

Počet tříd: 3, věkově heterogenní

Lokalita: Mateřská škola se nachází v horní části obce Novosedlice v ulici Nezvalova, přičemž je jedinou mateřskou školou v obci. Otevřena byla v roce 1975 a roku 2002 získala právní subjektivitu.

2. 2 Charakter a specifiky budovy

Budova je dvoupodlažní, s přízemní přístavbou technického zázemí a školní výdejnou. U mateřské školy se nachází zastávka MHD. Ulice u mateřské školy je jednosměrná a má k dispozici několik vyhrazených parkovacích míst pro rodiče, kteří dítě do mateřské školy doprovází. Vyhrazení těchto parkovacích míst je platné v čase 6:00 h. – 16:30 h. ve všední dny. Mateřská škola je od svého prvního otevření trojtřídní. Všechny třídy jsou věkově heterogenní a mají k dispozici svou šatnu a vlastní umývárnu, která je přístupná přímo z prostoru dané třídy. V podkroví mateřské školy je prostor s lehátky sloužící k polednímu odpočinku mladších dětí.

2. 3 Pedagogický tým školy

2. 3. 1 Obecný popis složení týmu

V rámci pedagogického složení jsou na každé ze tříd dvě učitelky, s výjimkou třídy, kde pedagogicky působí ředitelka školy – zde je třetí učitelka se zkráceným pracovním úvazkem. V případě, že se v dané třídě vzdělává dítě s přiznaným podpůrným opatřením spolu s doporučením z Pedagogicko-psychologické poradny, případně Speciálně pedagogického centra ohledně asistenta pedagoga, pak je zde součástí pedagogického týmu i ten. Cílem je fungující spolupráce všech zúčastněných v konkrétní třídě v zájmu dětí a navození dobrého klimatu. Učitelé jsou dětem rovnocennými partnery a jsou jim průvodci ve vzdělávání. U dětí neustále sledují individuální pokroky a potřeby, ze kterých následně vychází během plánování

výchovně vzdělávacího procesu. Využívají formativní hodnocení a pomáhají dětem postupně získávat dovednost sebehodnocení. Pedagogové dbají na to, aby každé z dětí mělo možnost prožitku vlastního úspěchu.

Součástí týmu zaměstnanců školy je také školnice, provozní zaměstnankyně a pracovnice školní výdejny, které zajišťují provozní a hygienické zázemí školy.

Ředitelka školy je lídrem jak pedagogickým, tak provozním zaměstnancům. Dbá na pozitivní atmosféru v budově, týmovost, fungující systém komunikace a předávání informací, kladné vztahy se zákonnými zástupci. Je hlavním nositelem vize a je zodpovědná za strategické řízení, plánování a rozvoj školy. Podněcuje sebereflexi zaměstnanců a zajišťuje jim pro to bezpečné prostředí.

2. 3. 2 Profesní rozvoj pedagogických zaměstnanců

Naším smyslem je zajišťovat výchovně vzdělávací proces, který je kvalitní, aktuální, poplatný současným potřebám ve společnosti a v souladu se Strategií vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Z toho důvodu se celý pedagogický tým neustále vzdělává a doplňuje potřebné znalosti a dovednosti. Škola má stanovený Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, se kterým jsou všichni seznámeni a naplňují jej. Zaměstnanci školy si rozšiřují odborné znalosti dle aktuálních potřeb školy, potažmo celé společnosti, i dle individuálních zájmů ve vztahu k jejich profesi. Voleny jsou formy přednášek, vzdělávacích kurzů, webinářů a podobně.

2. 4 Specifika jednotlivých tříd

Mateřská škola má celkem tři třídy, které jsou věkově heterogenní, abychom podporovali vzájemné učení mezi dětmi a také prosociální chování zahrnující pomoc mladšímu, přizpůsobení se ostatním, rozvoj empatie, vzájemnou podporu a sdílení.

Prostorově nejvelkorysejší je třída v prvním patře – Koťata, která má k dispozici i oddělenou místnost zvanou malírna, kde děti realizují své výtvarné tvoření. V přízemí jsou dvě zbývající třídy – Berušky a Žabičky, které mají poměrně omezený prostor, čemuž je třeba přizpůsobovat vzdělávací nabídku, zejména pohybové aktivity. V případě příznivých povětrnostních podmínek využíváme pobyt venku, konkrétně na školní zahradě, případně i v širším okolí.

2. 5 Vize a koncepce školy

Škola má jasně stanovenou vizi a koncepci rozvoje pro období nejbližších let. Na základě stanovené vize jsou postupnými kroky naplňovány jednotlivé cíle. Všichni zaměstnanci školy jsou s vizí a koncepcí rozvoje seznámeni a konají v rámci jejího naplňování.

Vize:

„Společně k připravenosti pro spokojený život“

Naši vizí je v součinnosti všech pracovníků školy vést děti postupnými kroky k dosažení samostatnosti, důvěry v sebe sama a své schopnosti, k získání potřebných dovedností pro život. Jsme si vědomi důležitosti předškolního věku v rámci vývoje dítěte a vnímáme, že jsme to právě my, kdo dětem pokládá základy pro budoucí učení. Budujeme a podporujeme vzájemnou důvěru, toleranci, empatii a respekt.

Hlavní cíle:

- Všestranně rozvíjet děti dle jejich vlastních možností, podporovat individualitu ve smyslu originality každého z nich.
- Být bezpečným prostředím, kde se každé dítě může svobodně a bez obav projevit.
- Vytvářet příjemné klima pro všechny děti a pracovníky.
- Poskytovat všem zaměstnancům podporu a loajalitu.
- Být rodičům partnery a současně profesionály na poli vzdělávání jejich dětí.
- Budovat dobré jméno školy a pozitivní vztahy s veřejností.

2. 4. 1 Strategie dosahování cílů

Naši vizi a stanovené cíle hodláme naplňovat postupnými kroky prostřednictvím systémového přístupu v řízení a plánování školy. Chápeme naši organizaci jako poskytovatele vzdělávání a výchovy dětí předškolního věku, ve které je třeba pružně reagovat nejen na samotný proces takzvaně „za zavřenými dveřmi“, ale brát v potaz i změny přicházející z vnějšího prostředí jako

jsou požadavky zřizovatele, legislativní změny, náměty zákonných zástupců a další relevantní okolnosti.

Plánování, implementace a průběžná evaluace postupů v rámci dosahování vytyčených cílů probíhá v níže uvedených oblastech, kam směřujeme i naše koncepční záměry:

- Výchovně vzdělávací oblast
- Personální oblast
- Materiální a ekonomická oblast
- Organizace a řízení
- Vztahy s rodiči a širší veřejností

Celý dokument „Koncepce rozvoje školy“ je součástí dokumentace školy a je vždy k nahlédnutí jak zaměstnancům, tak zákonným zástupcům v kanceláři školy. Její výňatek je taktéž k dohledání na webových stránkách školy.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3. 1 Psychosociální podmínky

Při zajišťování psychosociálních podmínek se zaměřujeme na podnětné, barevné, veselé prostředí, ve kterém se dítě cítí bezpečně a příjemně. Soustředíme se na pozitivní vztahy mezi dětmi i zaměstnanci. Ke každému z dětí je přistupováno individuálně a ve snaze docílit u něj co největšího rozvoje, avšak s respektem k jeho vlastním možnostem a schopnostem. Budujeme a podporujeme vzájemnou důvěru, navazování kamarádských vztahů a dětskou zvědavost.

Pedagog se soustředí na to, aby byl klidným, vyrovnaným průvodcem dítěte, který mu dodává pocit jistoty na jeho cestě za vzděláváním. Současně dítě vede k samostatnosti a odpovědnosti za své činy.

Využíváme výhradně pozitivní motivaci a oceňujeme každou snahu dětí a jejich dílčí úspěch. Současně děti učíme, že je v pořádku se dopouštět chyb, které jsou běžnou součástí cesty k cíli. Pochybení netrestáme, nekritizujeme, pouze navádíme správným směrem, případně u dětí volíme strategii pokus – omyl, kdy je podporujeme, aby si na správné řešení přišly samy. Uvědomujeme si, že učení prožitkem zanechává výraznou stopu v paměti dítěte.

Vyhýbáme se porovnávání a soutěžení mezi dětmi, naopak podporujeme jejich kooperaci a pomáháme jim zjišťovat, že při spolupráci se úkol vždy plní snadněji, přičemž každý může něčím přispět dle svých individuálních dovedností, možností, zájmů.

V období adaptace nového dítěte na prostředí školy se snažíme zákonným zástupcům i dítěti vyjít maximálně vstříc a tímto životním milníkem je provést poklidně a s respektem. Umožňujeme v rámci adaptace rodičům volný přístup do jednotlivých tříd a možnost zde strávit čas spolu s dítětem. Taktéž je možné v prvních týdnech docházky dítěte jeho zkrácený pobyt ve třídě (hodinu, dvě denně atd.)

3. 2 Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráci se zákonnými zástupci vnímáme jako jeden ze stěžejních prvků celého výchovně vzdělávacího procesu. Udržíme s rodiči pozitivní a otevřené vztahy, kdy jsme jim rovnocennými partnery na poli vzdělávání a rozvoje jejich dětí. Umožňujeme dle potřeby individuální konzultace, poradenství, případně odkázání na další odborníky.

Zákonné zástupce průběžně informujeme o dění v mateřské škole a o možnostech spolupráce s námi coby vzdělávací organizací. K předávání informací využíváme především aplikaci Naše MŠ, dále nástěnky a osobní kontakt s rodičem, se kterým se vidíme prakticky denně, což je specifikum mateřské školy. Dále realizujeme společná setkávání na půdě školy v odpoledních hodinách, které upevňují vzájemné vztahy. Spadají sem různé formy tvoření, sportovních aktivit, drakiáda na místním hřišti, předvánoční posezení a podobně.

Pomáháme rodičům si uvědomit, že mateřská škola má doplňující roli k rodinné výchově a že společně směřujeme ke stejnému cíli, tedy k maximálnímu rozvoji dítěte.

3. 3 Organizace dne

Organizace předškolního vzdělávání v mateřské škole je nastavena tak, aby odpovídala aktuálním potřebám dětí a podporovala jejich zdravý vývoj. Denní režim je pravidelný, což dětem poskytuje jistotu a pocit bezpečí, zároveň však zůstává dostatečně flexibilní, aby mohl reagovat na momentální situaci v jednotlivých třídách. Pevně stanoven je pouze rozestup mezi jednotlivými jídly, ostatní činnosti se přizpůsobují aktuálním podmínkám, zájmu dětí i pedagogickým záměrům.

Organizace dne:

6:00 – 7:00 hodin – děti se scházejí ve třídě Berušky

7:00 hodin – děti se rozcházejí do svých kmenových tříd

Dopoledne – spontánní aktivity, řízené a nepřímo řízené činnosti, individuální práce s dětmi vycházející z pedagogického diagnostikování, pohybová chvilka, dopolední svačina, pobyt venku

11:30 – 14:00 – oběd, odpočinek, klidové aktivity

14:00 – 15:15 – spontánní aktivity, nepřímo řízené činnosti, individuální práce s dětmi

15:15 – děti se scházejí ve třídě Berušky, odkud následně odchází domů

16:30 – uzamknutí budovy

Pohybová chvilka

Každý den jsou součástí programu pohybové aktivity, které mají podobu pohybových her, zdravotních cviků či cvičení zaměřených na podporu správného držení těla, rozvoj rovnováhy a celkově hrubé motoriky. Tyto aktivity jsou zařazovány pravidelně, protože podporují zdravý tělesný vývoj a zároveň přispívají k psychické pohodě dětí.

Pobyt venku

Důležitou součástí denního režimu je pobyt venku, který je realizován každodenně, s výjimkou nepříznivého počasí nebo jiného programu, například divadelního představení. Usilujeme o maximální možnou dobu pobytu venku.

Oběd a klidový režim

V čase oběda dětem zajišťujeme klidné prostředí. Dbáme na kulturu stolování, kdy je kladen důraz na příjemnou atmosféru, vzájemný respekt a vytváření správných stravovacích návyků. Děti do jídla nijak nenutíme. Po obědě je zařazen odpočinek a klidové aktivity. Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku u každého dítěte. Mladší děti tráví čas odpočinku na lehárně, zatímco předškolní děti relaxují na matracích ve třídě Koťata. Na lehárně je dětem, které po určité době neusnou, nabídnuta klidová aktivita, která současně neruší spící děti (kniha, kresba apod.). Předškolní děti, které odpočívají na matracích ve třídě Koťata, jsou po chvíli odpočinku vyzvány k uklizení matrací a následně se s nimi realizují vzdělávací aktivity

zaměřené na rozvoj kognitivních funkcí, grafomotoriky, řečových dovedností, matematické a čtenářské gramotnosti. Naopak děti, které zde usnou, nebudíme a dostávají prostor k nerušenému odpočinku.

Odpoledne

V odpoledním bloku mají děti dostatek prostoru pro volnou hru, případně jsou realizovány nepřímo řízené aktivity. Zařazujeme individuální práci s konkrétními dětmi v návaznosti na jejich potřeby. Pedagog podporuje samostatnost a vzájemnou spolupráci dětí. Odpoledne probíhá v uvolněné atmosféře, která dětem umožňuje přirozeně navazovat na předchozí program, rozvíjet vlastní iniciativu a postupně se připravovat na odchod domů.

Organizace dne v mateřské škole je tedy koncipována tak, aby dětem poskytovala vyvážený poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi, mezi aktivitou a odpočinkem, a aby podporovala jejich celkový rozvoj v bezpečném, podnětném a přátelském prostředí. Denní režim je nastaven tak, aby děti měly dostatek času na hru, učení, pohyb i odpočinek, a zároveň se učily základním pravidlům, samostatnosti a odpovědnosti.

V průběhu celého dne dbáme na to, aby spontánní hra byla dostatečně zastoupena a vnímáme ji jako klíčovou pro rozvoj dětí. Taková hra není řízena učitelkou, děti mají prostor pro aktivity vycházející z jejich vlastní fantazie, potřeb, zájmů. Podporujeme tak sociální dovednosti, kreativitu dětí a jejich dovednost řešit případné problémy s vrstevníky.

3. 4 Živospráva

Živospráva v mateřské škole je nedílnou součástí každodenního režimu a významně přispívá k harmonickému rozvoji dítěte. Vychází z principů zdravého životního stylu, respektu k individuálním potřebám dětí a vytváření prostředí, které podporuje jejich fyzickou i psychickou pohodu. Všechny oblasti živosprávy jsou realizovány systematicky a s důrazem na prevenci, zdravý vývoj a podporu samostatnosti dítěte.

Stravování je zajištěno formou plnohodnotné a pestré stravy, která odpovídá zásadám zdravé výživy. Děti mají možnost ovlivnit velikost své porce a jsou podporovány v ochutnávání nových a neznámých pokrmů, čímž se rozvíjí jejich chuťové zkušenosti a pozitivní vztah k jídlu.

Alergeny jsou vždy uvedeny v jídelníčku, který je přehledně vyvěšen na nástěnkách u jednotlivých tříd, aby rodiče i pedagogové měli k dispozici jasné informace. Dbáme na dodržování intervalů mezi jídly. Mateřská škola nemá vlastní jídelnu, ale disponuje školní výdejnou. Jídlo je denně dováženo z místní základní školy, což zajišťuje jeho čerstvost, kvalitu a pravidelnou kontrolu.

Pitný režim je zajištěn po celý den. Dětem je k dispozici pitná voda, čaje a mléko, které mohou dle potřeby samostatně konzumovat. Pedagogové děti vedou k pravidelnému pití a k uvědomování si vlastní potřeby tekutin jako součásti zdravého životního stylu. Pitný režim je organizován tak, aby děti měly možnost se kdykoli napít, a zároveň se učily samostatnosti při obsluze.

Pobyt venku je každodenní součástí režimu mateřské školy, s výjimkou nepříznivých povětrnostních podmínek. Využíváme školní zahradu, obecní hřiště i okolní prostředí k procházkám, které slouží jako přirozené situační učení. Pobyt venku je chápán nejen jako prostor pro volný pohyb, ale také jako příležitost k rozvoji poznávacích schopností, sociálních dovedností a environmentální výchovy. Děti mají zajištěn dostatek volného pohybu v průběhu celého dne, což podporuje jejich zdravý tělesný vývoj, motoriku i radost z pohybu. Pedagogové dbají na to, aby pobyt venku byl pestrý, zahrnoval spontánní hry i řízené aktivity a aby děti měly možnost poznávat přírodní prostředí v různých ročních obdobích.

Psychohygiena je zajištěna prostřednictvím pravidelného denního rytmu, který dětem poskytuje jistotu, pocit bezpečí a podporuje jejich zdravý psychický vývoj.

Životospráva v mateřské škole je tedy postavena na vyváženém propojení zdravého stravování, dostatečného pitného režimu, každodenního pobytu venku a pravidelného odpočinku. Všechny tyto oblasti jsou realizovány s důrazem na respekt k individualitě dítěte, podporu jeho samostatnosti a vytváření prostředí, které přispívá k jeho celkovému zdraví, spokojenosti a pozitivnímu vztahu k zdravému životnímu stylu.

3. 5 Věcné podmínky

Věcné podmínky mateřské školy tvoří základní rámec pro kvalitní vzdělávání a výchovu dětí předškolního věku. Jsou nastaveny tak, aby podporovaly bezpečnost, zdraví, samostatnost a tvořivost dětí, a zároveň umožňovaly pedagogům efektivně realizovat vzdělávací program. Prostředí je koncipováno jako podnětné, estetické a funkční, přičemž respektuje věkové zvláštnosti a individuální potřeby dětí.

Mateřská škola disponuje třemi světlými, barevně laděnými třídami, které jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím věkovým potřebám dětí. Stoly, židle i ostatní nábytek jsou přizpůsobeny jejich výšce a umožňují pohodlné a bezpečné používání. Vybavení tříd je variabilní, což umožňuje jejich přestavbu podle aktuálních potřeb vzdělávacího procesu. Součástí tříd jsou koutky pro hru i tvořivé činnosti, které podporují rozvoj fantazie, sociálních dovedností a samostatné práce.

Velký důraz je kladen na estetické prostředí. Třídy jsou barevně sladěné, dekorace jsou tvořeny taktéž dětskými výtvary, což posiluje pocit sounáležitosti a hrdosti na vlastní práci. Prostor je podnětný, ale zároveň přehledný, aby se děti mohly snadno orientovat a cítily se bezpečně. Vybavení je pravidelně obnovováno a doplňováno, aby odpovídalo potřebám dětí i hygienickým požadavkům.

Součástí věcných podmínek je také lehárna, která slouží k odpočinku mladších dětí. Je vybavena lehátky s lůžkovinami, které jsou pravidelně udržovány v čistotě. Předškolní děti mají možnost krátkého odpočinku na matracích přímo ve třídě, což podporuje jejich postupný přechod k režimu bez spánku během dne.

Mateřská škola má k dispozici dostatek hraček, didaktických pomůcek, stavebnic, knih a výtvarného materiálu. Tyto prostředky jsou pravidelně obměňovány a doplňovány, aby odpovídaly věkovým zvláštěm dětí a podporovaly jejich rozvoj v různých oblastech. Pomůcky jsou umístěny tak, aby k nim děti měly volný přístup a mohly si samostatně vybírat podle svých zájmů.

Významnou součástí věcných podmínek je venkovní prostředí. Mateřská škola disponuje vlastní zahradou. Zahrada poskytuje prostor pro spontánní hru. Kromě zahrady využíváme také obecní hřiště a okolí.

Bezpečnost je zajištěna prostřednictvím pravidelné kontroly všech prostor a vybavení. Všechny pomůcky a herní prvky splňují hygienické a bezpečnostní normy. Mateřská škola je vybavena prostředky první pomoci a pedagogové jsou proškoleni v jejich používání. Na každé ze tříd je k dispozici lékárnička. Důraz je kladen na prevenci úrazů, správné uspořádání prostor a dohled nad dětmi při všech činnostech.

Technické podmínky zahrnují dostatečné osvětlení, větrání a vytápění prostor, které zajišťují zdravé a komfortní prostředí. K dispozici jsou hygienická zařízení odpovídající potřebám dětí, která podporují jejich samostatnost při osobní hygieně. Sociální zařízení jsou přizpůsobena dětem svou velikostí.

Součástí věcných podmínek je také zázemí pro pedagogické pracovníky, které jim umožňuje přípravu na vzdělávací činnost, administrativní práci i odpočinek. Mateřská škola je vybavena potřebnou technikou, která podporuje moderní formy vzdělávání a komunikace s rodiči.

Věcné podmínky mateřské školy jsou tedy nastaveny tak, aby vytvářely bezpečné, podnětné a estetické prostředí, které podporuje zdravý vývoj dítěte, jeho samostatnost, tvořivost a radost z objevování. Jsou pravidelně udržovány a rozvíjeny v souladu s aktuálními potřebami dětí i pedagogického procesu.

4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program naší mateřské školy je základním dokumentem, který vymezuje směřování, obsah a organizaci předškolního vzdělávání v naší instituci. Je postaven na principech Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a zároveň reflektuje specifické podmínky školy, její prostředí, tradice, hodnoty a dlouhodobé cíle. Program chápeme jako otevřený, dynamický materiál, který se přizpůsobuje aktuálním potřebám dětí, pedagogického týmu i společnosti. Není to statický dokument, ale živý rámec, který se vyvíjí spolu s dětmi a pedagogy.

Základním východiskem našeho vzdělávání je respekt k dítěti jako k jedinečné bytosti. Každé dítě přichází do mateřské školy s vlastními zkušenostmi, tempem učení, zájmy a osobnostními předpoklady. Naším cílem je vytvořit takové prostředí, ve kterém se bude cítit bezpečně, přijímané a motivované k objevování a učení. Vzdělávání proto stavíme na principech individualizace, partnerského přístupu, respektující komunikace a podpory vnitřní motivace dítěte. Věříme, že dítě se nejlépe učí tehdy, když má možnost aktivně jednat, zkoumat, experimentovat a prožívat situace, které jsou pro něj smysluplné.

Mateřská škola je pro mnoho dětí prvním místem, kde se setkávají s organizovaným vzděláváním a širší skupinou vrstevníků. Vnímáme proto jako zásadní, aby prostředí školy bylo přátelské, podnětné a stabilní. Usilujeme o to, aby děti měly dostatek příležitostí k rozvoji všech oblastí své osobnosti – sociální, emoční, rozumové i tělesné. Vzdělávání probíhá především prostřednictvím hry, která je pro děti nejpřirozenějším způsobem učení. Hra umožňuje dítěti zkoumat, experimentovat, navazovat vztahy, řešit problémy a učit se v situacích, které jsou mu blízké a srozumitelné.

Pedagogové v naší mateřské škole vystupují jako citliví průvodci dětského světa, kteří dětem nabízejí podněty, podporují jejich aktivitu a pomáhají jim orientovat se v nových situacích. Jejich role není autoritativní, ale partnerská – pedagog je ten, kdo dítě provází, inspiruje, motivuje a vytváří prostředí, ve kterém se dítě může svobodně rozvíjet. Vzdělávací nabídka je tvořena kombinací spontánních činností, nepřímo řízených aktivit a činností vedených pedagogem. Důraz klademe na vyváženost, pestrost a přiměřenost – tak, aby každé dítě mělo možnost zažít úspěch a zároveň se rozvíjet v oblastech, které jsou pro něj náročnější. Pedagogové vytvářejí prostředí plné důvěry a bezpečí, ve kterém se děti mohou svobodně rozvíjet. Podporují jejich přirozenou zvědavost, radost z objevování i schopnost spolupracovat s ostatními. Pedagog není ten, kdo pouze předává tzv. „hotové informace“, ale především ten, kdo naslouchá a pomáhá dětem hledat vlastní cestu. Svým přístupem posiluje jejich sebevědomí, učí je respektu k sobě i druhým a otevírá prostor pro tvořivost a samostatné rozhodování.

Vedeme děti k pochopení, že chyba je přirozená součást učení a vždy nás posouvá vpřed. Pomáháme dětem porozumět tomu, že chyba neznamená selhání, ale naopak prostor k hledání nových cest a řešení. Podporujeme atmosféru, ve které se dítě nebojí zkoušet, experimentovat a hledat vlastní postupy. Chyba je prostředkem k rozvoji samostatného myšlení, vytrvalosti a schopnosti reflektovat vlastní práci. Pomáháme dětem chybu rozpoznat, společně jí porozumět a ukázat, jak ji lze napravit, čímž posilujeme jejich sebedůvěru a motivaci k dalšímu učení.

Součástí našeho přístupu je také úzká spolupráce s rodinou. Rodiče vnímáme jako klíčové partnery, kteří znají své dítě nejlépe. Otevřená komunikace, vzájemná důvěra a sdílení informací jsou pro nás nezbytné pro to, abychom mohli dítěti poskytovat podporu, která odpovídá jeho individuálním potřebám. Společně s rodiči vytváříme prostředí, které je pro dítě stabilní, předvídatelné a bezpečné. Nabízíme rodičům možnost konzultací, společných aktivit, setkání a zapojení do života školy.

Vzdělávání v naší mateřské škole je založeno na integraci jednotlivých oblastí rozvoje. Neoddělujeme poznávání, pohyb, komunikaci, tvořivost ani sociální interakci – naopak je propojujeme tak, aby dítě vnímalo svět v jeho přirozených souvislostech. Vzdělávací obsah je organizován do tematických celků – integrovaných bloků, které vycházejí ze zájmů dětí, aktuálních událostí i potřeb jednotlivých tříd. Téma nejsou pevně daná, ale vznikají a rozvíjejí se podle toho, co děti zajímá a co momentálně prožívají.

Velký důraz klademe na vytváření prostředí, které podporuje samostatnost dítěte. Uspořádání třídy, dostupnost pomůcek, možnost volby a přehlednost prostoru umožňují dětem orientovat se, rozhodovat a převzít odpovědnost za vlastní činnost. Děti se učí pečovat o prostředí, uklízet

po sobě, starat se o pomůcky a respektovat společná pravidla. Tím se rozvíjí jejich pracovní návyky, smysl pro pořádek a schopnost spolupracovat.

Usilujeme o to, aby děti odcházely z mateřské školy jako sebevědomé, samostatné a sociálně zralé osobnosti, které mají chuť učit se novým věcem, dokážou spolupracovat s ostatními a orientují se v situacích každodenního života. Program je flexibilní, otevřený změnám a reaguje na aktuální potřeby dětí, pedagogů i společnosti.

4.1 Vize a hlavní cíle vzdělávacího programu

Vize vzdělávacího programu spočívá ve vytváření podnětného, bezpečného a vstřícného prostředí, v němž se děti mohou svobodně rozvíjet, učit se a objevovat svět kolem sebe. Chceme, aby děti získaly pozitivní zkušenosti, které budou tvořit pevný základ pro jejich další vzdělávací dráhu. Usilujeme o to, aby si osvojily základní kompetence důležité pro život – schopnost spolupracovat, komunikovat, řešit problémy, učit se novým věcem a orientovat se v různých situacích.

Cílem vzdělávacího programu je podpora celostního rozvoje osobnosti dítěte – rozvoje sociálního, emočního, rozumového i tělesného. Záměrem je vést dítě k samostatnosti, odpovědnosti, zdravému sebevědomí a schopnosti aktivně se zapojovat do společného života. Vzdělávání je zaměřeno na podporu tvořivosti, přirozené zvědavosti a radosti z učení.

V souladu s inkluzivními principy chápeme rozmanitost dětí jako přirozenou a obohacující součást společnosti. Neusilujeme o vyrovnávání rozdílů mezi dětmi, ale o vytváření rovných šancí pro všechny. Každému dítěti poskytujeme podporu odpovídající jeho individuálním potřebám, respektujeme jeho jedinečnost a pomáháme mu rozvíjet jeho potenciál. Vzdělávání je proto diferencované, flexibilní a přizpůsobené aktuálním možnostem a schopnostem dětí.

4. 2 Koncepce vzdělávání a organizace výchovně vzdělávací práce

Vzdělávací program je koncipován tak, aby vyhovoval individuálním potřebám a možnostem dětí a zároveň podporoval jejich aktivní zapojení do vzdělávacího procesu. Vycházíme z principů prožitkového učení, které umožňuje dětem učit se prostřednictvím vlastních zkušeností, činností a objevování. Vzdělávání probíhá formou integrovaných bloků, které propojují jednotlivé oblasti rozvoje a umožňují dětem vnímat svět v jeho přirozených souvislostech.

Nezbytnou součástí práce pedagoga je tvořivá improvizace, pružné reagování na aktuální situaci a citlivé přizpůsobování vzdělávací nabídky potřebám skupiny i jednotlivých dětí. Pedagogové vytvářejí prostředí, které podporuje samostatnost, spolupráci, komunikaci a vzájemný respekt. Děti jsou vedeny k tomu, aby se aktivně podílely na činnostech, rozhodovaly o svých aktivitách a učily se nést odpovědnost za svá rozhodnutí.

Vzdělávání je organizováno tak, aby podporovalo přirozený rytmus dítěte, jeho potřebu pohybu, hry, odpočinku i soustředění. Využíváme kombinaci řízených, spontánních a kooperativních činností, které umožňují dětem učit se v různých situacích a kontextech. Důraz klademe na rozvoj komunikativních dovedností, rozvoj sociálních vztahů a pozitivního klimatu ve třídě. Děti se učí spolupracovat, respektovat druhé, řešit konflikty nenásilnou cestou a vyjadřovat své potřeby přiměřeným způsobem. Pedagogové podporují vzájemnou komunikaci, empatii a schopnost naslouchat.

Učební prostředí je organizováno tak, aby nabízelo dostatek příležitostí k individuální, skupinové i společné činnosti. Děti mají možnost využívat různé koutky, pomůcky a materiály, které podporují jejich tvořivost, fantazii a experimentování.

Školní vzdělávací program naší mateřské školy je postaven na principech respektu, individuality, bezpečí a partnerské spolupráce s rodinou. Jeho cílem je vytvářet prostředí, které podporuje celostní rozvoj dítěte, jeho samostatnost, tvořivost a radost z učení. Program je flexibilní, otevřený a přizpůsobivý aktuálním potřebám dětí i společnosti. Věříme, že díky tomuto přístupu poskytujeme dětem pevný a kvalitní základ pro jejich další vzdělávací cestu i životní spokojenost.

4. 3 Vzdělávací strategie

Vzdělávací strategie představují základní rámec, podle kterého v naší mateřské škole plánujeme, realizujeme a vyhodnocujeme vzdělávací proces. Jsou to principy, které určují, jakým způsobem podporujeme děti v jejich rozvoji, jak s nimi pracujeme a jak vytváříme prostředí, ve kterém se mohou bezpečně učit, růst a objevovat svět. Předškolní věk je obdobím intenzivního učení, které probíhá především prostřednictvím hry, sociální interakce a vlastních zkušeností. Proto volíme takové strategie, které odpovídají vývojovým potřebám dětí, respektují jejich individualitu a umožňují jim učit se způsobem, který je pro ně přirozený a smysluplný.

Naše vzdělávací strategie vycházejí z přesvědčení, že každé dítě je jedinečné a má právo na podporu, která odpovídá jeho možnostem, tempu a zájmům. Sledujeme individuální potřeby dětí, reagujeme na aktuální situace a přizpůsobujeme vzdělávací nabídku tak, aby byla pro každé dítě dostupná, přiměřená a motivující. Důležitou součástí naší práce je také respektující komunikace, která podporuje zdravé sebevědomí dítěte, jeho schopnost vyjadřovat své potřeby a budovat pozitivní vztahy.

Vzdělávací strategie jsou v našem pojetí dlouhodobé, systematické a promyšlené. Nejde o jednotlivé metody, ale o celkový přístup k dítěti a k procesu učení. Jsou přítomné ve všech činnostech – ve hře, v řízených aktivitách, v běžných situacích i v interakcích mezi dětmi a dospělými. Jejich cílem je podporovat harmonický rozvoj dítěte, jeho samostatnost, tvořivost, schopnost spolupracovat a radost z učení.

4.3.1 Stěžejní vzdělávací strategie

Následující čtyři strategie tvoří základní pilíř našeho vzdělávacího programu. Vzájemně se doplňují, prolínají a společně vytvářejí pestrý, vyvážený a podnětný vzdělávací proces. Každá z těchto strategií podporuje jinou oblast rozvoje dítěte a společně tvoří pevný základ pro jeho učení, socializaci i budoucí vzdělávací dráhu.

Prožitkové učení

„Co si sám osahám, vyzkouším, prožiji, to si také zapamatuji.“

Prožitkové učení vychází z toho, že dítě si nejlépe osvojuje nové poznatky prostřednictvím vlastních zážitků a činností, které jsou pro něj emočně významné. Zážitek je nejsilnějším zdrojem učení – dítě si pamatuje to, co samo prožilo, vyzkoušelo, objevilo nebo vytvořilo. Proto vytváříme situace, které umožňují dětem učit se „na vlastní kůži“, experimentovat, zkoušet nové věci a hledat vlastní řešení. Děti se učí prostřednictvím manipulace s materiály, pozorování, experimentování, tvoření, pohybu i smyslového vnímání. Prožitkové učení je přirozené, radostné a podporuje vnitřní motivaci dítěte.

Prožitkové učení podporuje:

- aktivní zapojení dítěte

- schopnost přemýšlet o tom, co dělá a proč
- tvořivost a fantazii
- hlubší porozumění souvislostem
- propojení učení s reálným životem

Kooperativní učení

„Zjišťuji, že při vzájemné spolupráci se dosahuje výsledků snadněji a každý může něčím přispět.“

Kooperativní učení staví na spolupráci dětí při společných činnostech. Děti se učí domlouvat, naslouchat, sdílet nápady, respektovat odlišné názory a společně hledat řešení. Tato strategie podporuje rozvoj sociálních dovedností, komunikace, empatie i schopnosti fungovat v kolektivu. Děti pracují ve dvojicích, malých skupinách nebo na společných projektech. Učí se, že každý má ve skupině své místo a že spolupráce přináší radost i pocit úspěchu.

Kooperativní učení podporuje:

- učení se prostřednictvím spolupráce
- rozvíjení schopnosti domluvy a kompromisu
- posilování pocitu sounáležitosti
- učení se respektu k druhým
- uplatňování individuálních silných stránek dítěte

Situační učení

„Během běžných každodenních situací se přirozeně učím a rozvíjím.“

Situační učení využívá přirozené situace, které vznikají během dne, a přetváří je v příležitosti k poznávání. Může jít o nečekanou událost, běžnou každodenní situaci nebo spontánní zájem dětí. Pedagog tyto momenty citlivě zachytí a nabídne dětem možnost učit se z toho, co právě prožívají. Děti se tak učí přirozeně, v situacích, které jsou pro ně srozumitelné a blízké. Situační učení je flexibilní, živé a reaguje na aktuální potřeby dětí.

Situační učení podporuje:

- schopnost reagovat na změny
- řešení problémů
- porozumění souvislostem
- orientaci v reálném světě
- přirozené učení v kontextu

Sociální učení

„Prostřednictvím her a vzájemné interakce se učím empatii, komunikaci a respektování pravidel.“

Sociální učení je založeno na tom, že děti se učí prostřednictvím interakce s ostatními – nápodobou, společnými činnostmi, sdílenými zkušenostmi i sociálním posilováním. Děti si osvojují způsoby chování, komunikace a řešení situací, které jsou důležité pro jejich další život. Je přirozenou součástí každodenního života ve třídě a významně přispívá k budování pozitivního klimatu.

Sociální učení podporuje:

- empatii a respekt
- schopnost spolupracovat
- zvládání sociálních situací
- sebeovládání a seberegulaci
- budování pozitivních vztahů

Organizační formy a pedagogické postupy

Při využívání těchto strategií volíme různé formy vzdělávání – individuální, skupinovou i hromadnou. Každá z nich má své místo a význam, a společně vytvářejí vyvážený vzdělávací proces. Skupinová práce má v našem pojetí důležité postavení, protože přirozeně podporuje kooperaci, komunikaci a sociální učení.

Vzdělávání dále obohacujeme o širokou škálu metod a činností, které podporují osobnostní, sociální i kognitivní rozvoj dítěte:

- hra jako hlavní prostředek učení – spontánní i tematicky zaměřená
- nepřímo řízené činnosti – dítě si vybírá z nabídky dle svého zájmu
- řízené činnosti – pedagog vede děti k novým poznatkům a dovednostem
- spontánní učení – probíhá přirozeně, kontinuálně
- pozorování a experimentování – podporuje zvědavost, logické myšlení
- rozhovory a diskuse – rozvíjejí slovní zásobu a komunikační dovednosti
- respektující komunikace – pedagog je partnerem, který dítě podporuje
- relaxační a zklidňující aktivity – podporují duševní pohodu a sebeovládání
- dramatizace a rolové hry – rozvíjejí fantazii, kreativitu a sociální dovednosti
- námětové hry – umožňují dětem zpracovávat zkušenosti a učit se sociálními rolím

4.3.2 Strategie využívané k naplňování základních gramotností

Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost v mateřské škole představuje základní soubor dovedností, které dítěti umožňují porozumět sdělení, pracovat s jazykem a orientovat se ve světě symbolů. V tomto věku nejde o výuku čtení, ale o vytváření předpokladů, na nichž bude pozdější čtení přirozeně stavět. Rozvoj čtenářské gramotnosti probíhá prostřednictvím hry, rozhovorů, společného čtení, práce s obrázky a každodenní komunikace.

Čtenářská gramotnost v mateřské škole zahrnuje tyto vzájemně propojené oblasti:

- porozumění mluvenému jazyku

Dítě se učí naslouchat, vnímat sdělení a chápat jeho obsah. Rozvíjí schopnost sledovat příběh, rozpoznat hlavní postavy, pochopit posloupnost děje a reagovat na otázky. Porozumění mluvenému slovu je základním předpokladem pro budoucí porozumění textu.

- rozvoj slovní zásoby a jazykového vyjadřování

Dítě si osvojuje nová slova, učí se je správně používat a rozvíjejí schopnost vyjadřovat své myšlenky. Práce s říkadly, básněmi, pohádkami a běžnými rozhovory podporuje jazykový cit, rytmus řeči a schopnost formulovat jednoduché i složitější sdělení.

- schopnost vyprávět, popisovat a reprodukovat

Dítě se učí převyprávět krátký příběh, popsat obrázek, vyjádřit své dojmy a pocity. Rozvíjí se schopnost logicky uspořádat myšlenky, používat spojovací výrazy a vytvářet souvislé vyprávění. To je klíčové pro pozdější práci s textem.

- rozvoj představivosti a fantazie

Pohádky, příběhy a obrázkové knihy podporují tvořivé myšlení. Dítě si vytváří představy o postavách, prostředí a ději, učí se domýšlet, co by se mohlo stát dál, a rozvíjí schopnost tvořit vlastní příběhy.

- orientace v knihách a obrázkových materiálech

Dítě se seznamuje s knihou jako předmětem. Učí se, jak ji držet, kde začíná příběh, jak se „čte“ obrázek, jak se listuje. Získává zkušenost s tím, že kniha je zdrojem informací, zábavy i poznání.

- vnímání symbolů, znaků a vizuálních sdělení

Dítě se učí rozpoznávat a chápat jednoduché symboly, piktogramy, značky a obrázky. Tyto zkušenosti tvoří základ pro pozdější porozumění psanému textu, protože dítě začíná chápat, že znak může nést význam.

- rozvoj pozornosti, paměti a myšlení

Naslouchání příběhům, sledování děje a zapamatování si postav či událostí podporuje kognitivní funkce. Dítě se učí soustředit, přemýšlet o obsahu a spojovat nové informace s vlastní zkušeností.

- vztah ke knihám a motivace ke čtení

V mateřské škole se vytváří první pozitivní zkušenosti s knihou. Dítě si buduje vztah k příběhům, učí se, že čtení je příjemná a smysluplná činnost. Tento vztah je klíčový pro budoucí ochotu číst a pracovat s texty.

Strategie pro naplňování čtenářské gramotnosti:

- pravidelné předčítání a práce s příběhem
- podpora jazykového rozvoje a komunikace
- rozvoj porozumění mluvenému slovu
- seznamování s knihou a čtenářským prostředím
- podpora představivosti a tvořivosti
- rozvoj vizuální gramotnosti a práce se symboly
- posilování pozornosti, paměti a logického myšlení
- propojování literatury s ostatními oblastmi vzdělávání

- vytváření pozitivního vztahu ke knihám a příběhům

Matematická gramotnost

Matematická gramotnost představuje soubor předmatematických dovedností, které dítěti umožňují porozumět základním matematickým pojmům, vztahům a situacím běžného života. Jde o přirozené seznamování s matematickými principy prostřednictvím hry, manipulace s předměty, pozorování a řešení jednoduchých problémů. Matematická gramotnost zahrnuje schopnost vnímat množství, velikost, tvar, prostorové vztahy, časové souvislosti a jednoduché logické vztahy. Dítě se učí porovnávat, třídit, odhadovat, hledat souvislosti a používat matematické pojmy v běžných situacích. Základem je rozvoj myšlení, pozornosti, představivosti a schopnosti řešit jednoduché úkoly.

Matematická gramotnost v mateřské škole zahrnuje tyto vzájemně propojené oblasti:

- množství a počáteční počítání

Dítě se učí vnímat malé počty a množství, aniž by muselo přesně počítat. Postupně porovnávají, co je „více“, „méně“ nebo „stejně“, a začínají chápat základní pojmy jako jeden, několik či žádný. Orientují se v malých počtech, nejprve v rozsahu 1–5, později 1–10, a získávají první zkušenosti s jednoduchými početními situacemi.

- třídění, porovnávání a logické myšlení

Dítě se učí třídit předměty podle barvy, tvaru, velikosti nebo jiného znaku a hledat mezi nimi podobnosti a rozdíly. Postupně vytváří jednoduché logické řady a vzory, což podporuje jeho schopnost přemýšlet, hledat souvislosti a řešit jednoduché problémy. Tato oblast rozvíjí základy logického uvažování.

- geometrické tvary a prostorová orientace

Dítě se seznamuje se základními geometrickými tvary, učí se je pojmenovat a vyhledávat v okolí. Zároveň se orientuje v prostoru pomocí pojmů jako nahoře, dole, vpředu, vzadu, vedle nebo mezi. K rozvoji prostorové představivosti přispívá práce se stavebnicemi, konstrukčními materiály a různými manipulačními pomůckami.

- velikost, délka, hmotnost a měření

V této oblasti dítě porovnává předměty podle velikosti, délky či hmotnosti a učí se rozlišovat, co je větší, menší, delší, kratší, těžší nebo lehčí. Zkouší odhadovat vlastnosti předmětů a

využívá jednoduché neformální jednotky, například kroky, kostky nebo provázky, aby pochopilo základní principy měření.

- čas a posloupnost

Dítě se orientuje v běžných denních činnostech a jejich pořadí, vnímá rytmus dne, týdne a ročních období. Učí se chápat pojmy jako dříve, později nebo teď a pracuje s jednoduchými časovými řadami či obrázkovými sekvencemi, které mu pomáhají porozumět posloupnosti dějů.

- matematika v běžných situacích

Matematické myšlení se rozvíjí i v každodenních činnostech, kdy dítě přirozeně používá matematické pojmy při hrách, úklidu, stolování nebo pobytu venku. Řeší jednoduché praktické úkoly, například rozdělování předmětů, přidávání či odebírání, a vnímá matematiku jako běžnou součást života.

- rozvoj myšlení, pozornosti a představivosti

Dítě se učí soustředit na úkol, rozvíjí vizuální a prostorové představy a posiluje schopnost logicky uvažovat. Práce s různými úkoly, hrami a situacemi podporuje jeho schopnost hledat řešení, přemýšlet o problému a dokončit započatou činnost.

Strategie pro naplňování matematické gramotnosti:

- zařazování matematiky do každodenních činností
- podpora manipulace s předměty
- rozvoj matematického jazyka (pojmy více/méně, větší/menší, nahore/dole ad.)
- podpora logického a tvořivého myšlení (hledání vzorů, dokončování řad ad.)
- práce s geometrickými tvary a prostorem
- rozvoj odhadu a měření (provázky, kroky, kostky, odhadování délky, velikosti)
- využívání příběhů a her pro rozvoj časových a logických souvislostí
- podpora samostatného řešení úkolů
- vytváření podnětného prostředí
- nabízet různé materiály, hry a pomůcky, které podporují matematické myšlení a experimentování

4.3.3 Strategie využívané k naplňování klíčových kompetencí

Klíčové kompetence představují základní stavební kameny vzdělávání, které dítěti umožňují orientovat se v současném světě a aktivně se podílet na jeho utváření. Nejde o izolované dovednosti, ale o propojený soubor schopností, jež se rozvíjejí napříč všemi vzdělávacími oblastmi. Spolu se čtenářskou a matematickou gramotností se přirozeně prolínají a společně podporují komplexní rozvoj dítěte.

Rozvoj gramotností i kompetencí se promítá do každodenních situací, ve kterých dítě využívá získané dovednosti k porozumění světu, řešení problémů, komunikaci i samostatnému rozhodování. Jejich vzájemné propojení vytváří pevný základ pro celoživotní učení a umožňuje dítěti postupně přebírat odpovědnost za vlastní vzdělávací cestu.

Klíčová kompetence k učení

Kompetence k učení představuje základní předpoklad pro to, aby dítě dokázalo aktivně rozvíjet své znalosti a dovednosti a postupně přebíralo odpovědnost za vlastní vzdělávání. Dítě se učí porozumět tomu, jakým způsobem se učí nejlépe, jak plánovat svou práci a jak vyhodnocovat, co se mu daří a kde potřebuje podporu. Součástí této kompetence je také schopnost vytrvat při řešení úkolů, hledat nové strategie a nebát se chyb, protože právě ty jsou přirozenou součástí procesu učení. Naše mateřská škola vytváří prostředí, ve kterém se děti učí s porozuměním, rozvíjejí svou zvědavost a získávají pozitivní vztah k učení jako k celoživotnímu procesu.

Kompetence k učení - OVU	Strategie
Při učení využívá strategie pokusu a omylu	• podporujeme aktivní roli dítěte v učení • vytváříme prostředí, které vybízí k objevování • budujeme partnerskou atmosféru • zařazujeme pravidelně reflexi a děti vedeme k sebehodnocení • podporujeme vytrvalost a samostatné pokusy • zapojujeme děti do plánování • učení zakládáme na prožitku
Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost	
Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	
Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích	

Klíčová kompetence komunikační

Komunikační kompetence umožňují dítěti dokázat vyjadřovat své myšlenky, naslouchat ostatním a porozumět tomu, co mu druzí sdělují. Nejde jen o schopnost mluvit, ale také o dovednost volit vhodná slova, reagovat přiměřeně situaci a respektovat názory ostatních. Děti se učí komunikovat v různých prostředích – při hře, při společné práci i v běžných každodenních situacích. Dětem jsou zajišťovány takové podmínky ve vzdělávání, které jim umožní bezpečně sdílet své nápady, učit se argumentovat, klást otázky a vyjadřovat své potřeby. Rozvoj této kompetence podporuje vzájemné porozumění, spolupráci a zdravé vztahy mezi dětmi i dospělými.

Kompetence komunikační - OVU	Strategie
Vyjadřuje se různými způsoby	• podporujeme rozmanité formy vyjadřování • učíme děti aktivně naslouchat • zařazujeme pravidelné komunikační rituály • podporujeme partnerskou komunikaci • vytváříme prostředí bohaté na podněty • rozvíjíme schopnost popisného vyjadřování • podporujeme sebevyjádření i vzájemnou zpětnou vazbu
Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny	
Klade otázky a hledá na ně odpovědi	
Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává	
Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace	

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Kompetence k občanství a udržitelnosti pomáhá dětem porozumět světu kolem nich a uvědomovat si, že svým chováním mohou ovlivňovat prostředí i vztahy ve svém okolí. V mateřské škole se děti učí základům spolupráce, respektu a odpovědnosti – poznávají, že každý má ve skupině své místo a že společná pravidla pomáhají všem cítit se bezpečně. Postupně si osvojují jednoduché způsoby, jak pečovat o přírodu, věci kolem sebe i o společný prostor. Učí se vnímat, že jejich rozhodnutí mají dopad, a že i malé kroky mohou přispět k tomu, aby svět

byl příjemnějším místem pro všechny. Děti v naší mateřské škole získávají první zkušenosti s ohleduplností, spoluúčastí a udržitelným chováním, které se stávají přirozenou součástí jejich každodenního života.

Kompetence k občanství a udržitelnosti - OVU	Strategie
Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí	• společně s dětmi vytváříme pravidla soužití • zapojujeme děti do každodenní péče o okolní prostředí • podporujeme samostatné řešení konfliktů • vedeme děti k soběstačnosti v běžných činnostech • budujeme vztah dětí k místu, kde žijí • učíme děti pečovat o přírodu a o věci • posilujeme uvědomění osobní odpovědnosti • podporujeme spolupráci a ohleduplnost
Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji	
Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí	
Přispívá k fungování společenství v mateřské škole	
Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých	
Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat	

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Kompetence osobnostní a sociální dětem umožňují poznávat samy sebe, rozvíjet vlastní schopnosti a učit se fungovat mezi ostatními. V mateřské škole děti získávají první zkušenosti s tím, jak zvládat emoce, jak požádat o pomoc, jak se domluvit s kamarády nebo jak přijmout jiný názor. Učí se chápat, že každý člověk je jedinečný, a že rozdíly mezi námi jsou přirozené a obohacující. Prostřednictvím her, společných činností i každodenních situací děti objevují, co dokážou, posilují svou sebedůvěru a učí se převzít odpovědnost za své chování. Dbáme na prostředí, které dovoluje bezpečně navazovat vztahy, spolupracovat, řešit drobné konflikty a postupně si osvojovat dovednosti potřebné pro život ve skupině i v širší společnosti.

Kompetence osobnostní a sociální - OVU	Strategie
Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci	• budujeme prostředí založené na důvěře a bezpečí • podporujeme otevřené vyjadřování emocí • rozvíjíme empatii a porozumění druhým • vedeme děti k odpovědnosti za vlastní chování • podporujeme spolupráci a vzájemnou pomoc • vytváříme příležitosti pro učení se od druhých • učíme děti řešit problémy společně • podporujeme sebereflexi a popisné hodnocení • posilujeme zdravé sebevědomí a odvahu zkoušet nové věci
Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého	
Pojmenuje vlastní silné stránky	
Projevuje důvěru v sebe sama	
Vyjadřuje svůj názor	
Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým	
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování	
Chová se v souladu se základními společenskými pravidly	

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Kompetence k podnikavosti a pracovní podporuje u dětí chuť objevovat, zkoušet nové věci a dokončovat úkoly, které si samy zvolí nebo které jsou součástí společné práce. V mateřské škole se děti učí plánovat jednoduché činnosti, přemýšlet nad postupem, hledat řešení a nebát se překážek. Získávají zkušenost, že jejich nápady mají hodnotu a že vlastní úsilí vede k výsledku, na který mohou být hrdé.

Děti se zároveň seznamují s různými pracovními činnostmi, materiály a nástroji, učí se je používat bezpečně a s ohledem na své možnosti. Postupně si osvojují vytrvalost, pečlivost a odpovědnost za dokončenou práci i za prostředí, ve kterém tvoří. Vytváříme podmínky, ve kterých mohou děti rozvíjet tvořivost, samostatnost, iniciativu a schopnost spolupracovat při společných projektech. Tyto dovednosti tvoří základ pro budoucí pracovní návyky i zdravé sebevědomí při řešení nových úkolů.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní - OVU	Strategie
Přichází s vlastními nápady	• podporujeme tvořivost a vlastní nápady dětí • učíme děti plánovat a dokončovat činnosti • vedeme děti k péči o prostředí a pořádek • zapojujeme děti do společného plánování a rozhodování • podporujeme samostatnost v běžných činnostech • rozvíjíme schopnost hodnotit vlastní i společnou práci • posilujeme pozitivní vztah k práci a spolupráci • zprostředkováváme zkušenosti s různými pracovními činnostmi
Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností	
Ke změnám přistupuje jako k příležitostí	
Dokáže měnit cesty k dosažení cíle	
Dokončí, co započalo	
Organizuje a realizuje svoje činnosti	
Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi	
Spolupodílí se na společných rozhodnutích	
Oceňuje práci i úsilí druhých	

Klíčová kompetence k řešení problémů

Kompetence k řešení problémů pomáhá dětem učit se přemýšlet, hledat cesty a zkoušet různé postupy, když se setkají s překážkou nebo novou situací. V mateřské škole děti objevují, že problém není něco, čeho je třeba se bát, ale příležitost k učení a tvořivosti. Učí se klást otázky, porovnávat možnosti, domlouvat se s ostatními a společně hledat řešení, která dávají smysl. Děti získávají zkušenost, že chyby jsou přirozenou součástí procesu a mohou je posunout dál. Postupně si osvojují vytrvalost, schopnost dokončit započatou činnost a odvahu zkoušet nové věci. Mateřská škola vytváří prostředí, kde mají děti dostatek času, prostoru i podpory k tomu, aby přemýšlely, experimentovaly a učily se řešit situace samostatně i ve spolupráci s ostatními.

Klíčová kompetence k řešení problémů - OVU	Strategie
Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.	• učíme děti vnímat chybu jako příležitost

Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti	• nabízíme dětem různé cesty k řešení situací • vytváříme prostředí, kde mohou děti samostatně objevovat • podporujeme metodu pokus – omyl • zařazujeme modelové i reálné situace k řešení • rozvíjíme samostatné myšlení, tvořivost a logické uvažování • podporujeme spolupráci mezi dětmi • pracujeme s různými zdroji informací
Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje	
Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací	
Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli	
Tvořivě pracuje s informacemi	
Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů	

Klíčová kompetence kulturní

Kulturní kompetence pomáhají dětem porozumět světu, ve kterém žijí, a vnímat rozmanitost jako přirozenou součást života. V mateřské škole se děti setkávají s tradicemi, zvyky, uměním i různými formami lidské tvorby. Učí se, že kultura není jen něco „slavnostního“, ale také každodenní způsob, jak lidé žijí, slaví, tvoří a vyjadřují se.

Děti postupně objevují, že každý člověk může mít jiné zvyky, rodinné tradice či způsob vyjadřování, a že tyto rozdíly jsou obohacující. Prostřednictvím her, příběhů, hudby, výtvarných činností a společných zážitků se učí respektu, otevřenosti a porozumění. Mateřská škola vytváří prostředí, kde mohou děti poznávat kulturní dědictví svého regionu i širšího světa, rozvíjet estetické cítění a učit se aktivně podílet na kulturním životě komunity.

Klíčová kompetence kulturní - OVU	Strategie
Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí	• umožňujeme dětem prožívat hudební, výtvarné a dramatické činnosti • seznamujeme děti s různými kulturami, tradicemi a zvyklostmi
Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty	

Zapojuje se do tvůrčích činností	• rozvíjíme estetické cítění dětí prostřednictvím umění i každodenního prostředí • aktivně využíváme hudební nástroje • nabízíme volný přístup k pomůckám a materiálům
Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních	

Klíčová kompetence digitální

Digitální kompetence pomáhá dětem porozumět světu technologií, se kterými se běžně setkávají doma i ve společnosti. V mateřské škole se děti učí, že digitální nástroje nejsou jen zdrojem zábavy, ale také prostředkem k poznávání, tvoření a komunikaci. Postupně získávají základní povědomí o tom, jak technologie fungují, k čemu slouží a jak je používat bezpečně a s rozumem.

Děti se seznamují s jednoduchými digitálními zařízeními, učí se pracovat s obrázky, zvuky či interaktivními programy a objevují, že technologie mohou podporovat jejich učení i tvořivost. Současně rozvíjejí schopnost orientovat se v informacích, ptát se, ověřovat a přemýšlet o tom, co vidí a slyší.

Klíčová kompetence digitální - OVU	Strategie
Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe	• pracujeme s robotickými a interaktivními pomůckami (Bee-Bot, interakt. panel) • informatické myšlení rozvíjíme prostřednictvím her a praktických úkolů • při badatelských činnostech využíváme digitální techniku (digitální mikroskop) • děti vedeme k samostatné práci s digitálními zařízeními • učíme děti, jak se v digitálním prostředí chovat bezpečně • vysvětlujeme dětem rozdíl mezi realitou a digitálním obsahem
Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií	
Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy	

4. 4 Proces pedagogického diagnostikování

Pedagogické diagnostikování je v naší mateřské škole chápáno jako nepřetržitý, dynamický a mnohohrstevný proces, který prostupuje každodenní život jednotlivých tříd. Nejde o jednorázovou aktivitu, ale o systematické a dlouhodobé sledování dítěte v přirozených situacích, které vznikají během dne – při spontánní hře, řízených činnostech, pobytu venku, při jídle, odpočinku i běžných sociálních interakcích. Diagnostikování nám umožňuje porozumět tomu, jak dítě přemýšlí, jak se učí, jak reaguje na nové podněty, jak navazuje vztahy a jaké strategie využívá při řešení problémů. Díky tomu dokážeme vytvářet prostředí, které odpovídá jeho individuálním potřebám, podporuje jeho přirozený rozvoj a umožňuje mu zažívat úspěch. Diagnostický proces zahrnuje širokou škálu metod – od cíleného pozorování, rozhovorů s dětmi, analýzy jejich výtvarů, přes sledování sociálních interakcí až po reflexi jejich projevů v různých situacích. Pedagogové zaznamenávají nejen to, co dítě zvládá, ale také jakým způsobem k úkolům přistupuje, jaké má zájmy, jaké strategie učení využívá a jaké podmínky potřebuje k tomu, aby se mohlo dále rozvíjet. Tyto informace jsou klíčové pro plánování vzdělávací nabídky – pomáhají nám odhadovat aktuální potřeby dětí, předvídat jejich vývojové kroky a pružně reagovat na situace, které ve třídě vznikají.

Diagnostikování probíhá prakticky neustále – v každém rozhovoru, v každé hře, v každé situaci, kdy dítě něco tvoří, komunikuje nebo reaguje na podněty. Pedagogové citlivě sledují, jak se dítě vyvíjí, jaké má aktuální potřeby, co ho motivuje a co mu naopak činí obtíže. Tento proces nám umožňuje včas zachytit změny v jeho chování či vývoji, poskytnout mu podporu, když ji potřebuje, a zároveň mu nabídnout nové výzvy, pokud je na ně připraveno.

Díky průběžné diagnostice dokážeme lépe porozumět tomu, co děti potřebují k tomu, aby se cítily bezpečně, kompetentně a úspěšně. Umožňuje nám to přizpůsobovat vzdělávací nabídku tak, aby byla pro děti smysluplná, motivující a rozvojově přiměřená. Diagnostika tedy není jen nástrojem pro hodnocení, ale především prostředkem, který podporuje kvalitní pedagogickou práci a umožňuje nám reagovat na děti citlivě, odborně a s respektem k jejich individualitě.

4.4.1 Pedagogické diagnostikování na úrovni třídy

Každá třída v naší mateřské škole má možnost volit si vlastní, individuálně nastavený způsob zaznamenávání diagnostických zjištění. Respektujeme, že každá skupina dětí je jiná, má odlišné potřeby, dynamiku i specifika, a stejně tak každý pedagog může preferovat jiný styl práce.

Pedagogové mohou využívat strukturované záznamové archy, případně pracují s volnými poznámkami. Důležité je, aby záznamy byly přehledné, smysluplné a využitelné pro další plánování vzdělávací nabídky.

Tento flexibilní přístup umožňuje pedagogům pracovat s pedagogickým diagnostikováním tak, aby bylo skutečně funkční a přirozeně zapadalo do jejich každodenní práce. Zároveň podporuje kreativitu, profesní autonomii a schopnost reagovat na specifické potřeby konkrétní třídy. Bez ohledu na zvolenou formu však platí, že diagnostické záznamy slouží jako důležitý podklad pro plánování činností, individualizaci vzdělávání a sledování pokroku dětí.

4.4.2 Diagnostika iSophi

Diagnostika iSophi představuje významnou součást našeho diagnostického systému, protože umožňuje systematicky a přehledně sledovat vývoj dítěte v jednotlivých oblastech předškolního vzdělávání. Tento nástroj využíváme dvakrát během daného školního roku u každého dítěte, aby bylo možné porovnat výchozí stav s jeho následným pokrokem. iSophi poskytuje pedagogům jasně strukturované prostředí, ve kterém mohou zaznamenávat úroveň rozvoje dítěte v oblastech jako je motorika, řeč, sociální dovednosti, kognitivní schopnosti, sebeobsluha či emoční vývoj.

Výhodou tohoto systému je jeho přehlednost a jednodušnost, která umožňuje sledovat vývoj dítěte v delším časovém horizontu a zároveň porovnávat výsledky mezi jednotlivými obdobími. iSophi pomáhá pedagogům identifikovat oblasti, ve kterých dítě potřebuje podporu, a zároveň ukazuje, kde se dítěti daří. Díky tomu mohou pedagogové lépe plánovat individuální vzdělávací strategie, přizpůsobovat činnosti a cíleně podporovat rozvoj dítěte v oblastech, které to vyžadují.

Elektronická forma diagnostiky navíc usnadňuje práci s daty – umožňuje rychlé vyhledávání, přehledné zobrazení výsledků i snadné sdílení informací v pedagogickém týmu. Výstupy z iSophi jsou také důležitým podkladem pro komunikaci s rodiči, protože poskytují jasný a srozumitelný obraz o tom, jak se dítě vyvíjí, jaké má silné stránky a na čem společně můžeme dále pracovat. Diagnostika iSophi tak není jen administrativním nástrojem, ale především prostředkem, který podporuje kvalitní pedagogickou práci a pomáhá nám lépe porozumět individuálním potřebám každého dítěte.

4.4.3 Portfolio dítěte jako stěžejní nástroj pro sledování pokroku

Portfolio dítěte je jedním z nejdůležitějších nástrojů, které v mateřské škole využíváme k zaznamenávání individuálního pokroku dítěte. Jeho význam spočívá v tom, že poskytuje komplexní, dlouhodobý a autentický obraz o tom, jak se dítě vyvíjí, co se učí, jak přemýšlí a jaké strategie při učení využívá. Portfolio tvoří dvě vzájemně propojené části – sběrnou a diagnostickou – které společně vytvářejí ucelený pohled na dítě.

Sběrná část portfolio obsahuje ukázky dětských prací, fotografie, kresby, pracovní listy, záznamy z činností, komentáře dítěte a další materiály, které dokumentují jeho každodenní učení. Tato část zachycuje aktivity, zájmy dítěte, jeho tvořivost, způsob práce i radost z objevování. Sběrná část je velmi osobní a jedinečná – odráží individualitu dítěte a jeho vlastní pohled na svět.

Diagnostická část portfolio obsahuje cílené pedagogické záznamy, které reflektují vývoj dítěte v jednotlivých oblastech, jeho pokroky, potřeby i doporučení pro další vzdělávání. Tato část poskytuje odborný rámec, který doplňuje sběrné materiály a umožňuje pedagogům sledovat vývoj dítěte systematicky a v souvislostech. Obě části portfolio tvoří kompaktní celek, který je přehledný, srozumitelný a využitelný pro plánování vzdělávací nabídky.

Velmi důležitým aspektem portfolio je aktivní zapojení dítěte. Dítě se podílí na výběru prací, které chce do portfolio zařadit, komentuje své výtvary, popisuje, co se mu podařilo, co ho bavilo nebo co by chtělo zlepšit. Tímto způsobem se učí reflektovat vlastní učení, uvědomovat si své silné stránky a postupně přebírat odpovědnost za svůj rozvoj. Portfolio tak podporuje nejen celý proces pedagogického diagnostikování, ale i rozvoj dovedností, sebevědomí a schopnosti hodnotit vlastní práci.

Pro pedagogy představuje portfolio cenný zdroj informací, který jim umožňuje lépe porozumět dítěti, jeho potřebám a způsobu učení. Portfolio je také důležitým komunikačním nástrojem při spolupráci s rodiči – umožňuje jim nahlédnout do procesu učení dítěte, vidět jeho pokroky a sdílet radost z jeho úspěchů. Díky tomu se portfolio stává nejen dokumentem, ale i prostředkem, který posiluje vztah mezi dítětem, pedagogem a rodinou.

4.5 Zajištění individualizace vzdělávání dětí

Individualizace vzdělávání představuje jeden ze stěžejních principů naší pedagogické práce. Vycházíme z přesvědčení, že každé dítě je jedinečná osobnost s vlastním tempem učení,

specifickými potřebami, zájmy i možnostmi. Proto se v naší mateřské škole zaměřujeme na vytváření takového vzdělávacího prostředí, které umožňuje každému dítěti rozvíjet se způsobem, jenž je pro něj přirozený, motivující a podporující jeho vnitřní potenciál.

Pedagogové sledují individuální pokroky dětí, reagují na jejich aktuální potřeby a přizpůsobují vzdělávací nabídku tak, aby byla pro každé dítě dosažitelná, srozumitelná a zároveň podnětná. Důležitou součástí individualizace je respektování zájmů dětí. V průběhu dne pozorujeme, jaké činnosti děti spontánně vyhledávají, co je baví, co je motivuje a v čem se chtějí zdokonalovat. Tyto poznatky následně promítáme do plánování vzdělávacích činností i do přípravy prostředí. Děti mají možnost aktivně se podílet na volbě témat, která je zajímají – ať už formou rozhovorů, společného plánování, hlasování nebo spontánních podnětů, které přinášejí do každodenních situací. Tímto způsobem podporujeme jejich vnitřní motivaci, pocit kompetence a přirozenou touhu objevovat svět kolem sebe.

Vzdělávací nabídka je koncipována tak, aby byla dostatečně flexibilní a umožňovala reagovat na individuální potřeby dětí. Pedagogové volí různé formy práce – individuální, skupinovou i hromadnou – vždy s ohledem na konkrétní situaci, cíle a aktuální složení skupiny. Individuální práce je využívána zejména tehdy, když dítě potřebuje specifickou podporu, klidné prostředí nebo cílené vedení. Skupinová práce umožňuje dětem spolupracovat, učit se jeden od druhého, rozvíjet sociální dovednosti a komunikaci. Hromadné činnosti pak podporují společný prožitek, pocit sounáležitosti a sdílení. Pedagogové citlivě volí formu práce tak, aby byla pro děti přínosná a zároveň respektovala jejich momentální potřeby a možnosti.

Velký důraz klademe na vytváření prostředí, které podporuje samostatnost, vlastní volbu a aktivní zapojení dětí. Děti mají možnost volit si činnosti podle svých preferencí, pracovat vlastním tempem a přebírat odpovědnost za své učení. Pedagog je provází, nabízí podporu, inspiraci a pomoc, ale zároveň dává prostor pro vlastní rozhodování a tvořivost. Tímto způsobem posilujeme jejich sebevědomí, schopnost řešit problémy a rozvíjet vlastní iniciativu. Jedním z klíčových cílů individualizace je zajištění pocitu úspěchu každého dítěte. Usilujeme o to, aby každé dítě zažívalo radost z učení, mělo možnost prožít úspěch a vnímalo, že jeho úsilí má smysl. Pedagogové proto volí takové úkoly a činnosti, které jsou pro děti přiměřeně náročné – tedy takové, které je motivují, ale zároveň jsou pro ně dosažitelné. Úspěch dítěte nevnímáme pouze jako splnění konkrétního úkolu, ale také jako pokrok, snahu, překonání překážky či rozvoj nové dovednosti. Oceňujeme individuální posun každého dítěte, neporovnáváme s ostatními.

Individualizace vzdělávání v naší mateřské škole není jednorázovým krokem, ale neustálým procesem, který se promítá do každodenní práce s dětmi. Je založena na respektu, otevřenosti,

citlivém vedení a hlubokém porozumění tomu, co každé dítě potřebuje k tomu, aby se mohlo rozvíjet naplno. Naším cílem je vytvářet prostředí, kde děti mohou objevovat, tvořit, učit se a zažívat radost z vlastního pokroku. Individualizace je pro nás cestou, jak podporovat jedinečnost každého dítěte a zároveň rozvíjet jeho schopnosti tak, aby mohlo s důvěrou vstoupit do další etapy svého vzdělávání.

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu je rozdělen do čtyř integrovaných bloků, které tvoří základní rámec vzdělávání v naší mateřské škole. Tyto bloky jsou vymezeny pouze rámcově, aby bylo možné jejich obsah pružně přizpůsobovat konkrétním podmínkám jednotlivých tříd, aktuální situaci i individuálním potřebám a zájmům dětí. Nejsou časově ukotveny k určitému období školního roku, ke kalendářnímu měsíci či k ročnímu období, což zajišťuje jejich maximální flexibilitu a umožňuje pedagogům využívat je kdykoli během roku podle toho, co je v dané chvíli pro děti nejpřínosnější.

U každého integrovaného bloku jsou uvedeny návrhy možných témat, které slouží pedagogům jako inspirace. Konkrétní výběr tématu, jeho název i obsahové zaměření volí pedagog spolu s dětmi podle aktuální situace ve třídě. Pedagog k integrovanému bloku přidává i vlastní témata, která vzniknou například na základě spontánního zájmu dětí, dění ve třídě či okolí školy. Tím je zachována nejen flexibilita, ale také přirozená návaznost na skutečné prožitky dětí. Integrované bloky jsou v ŠVP znázorněny také graficky, a to v souladu s názvem školního vzdělávacího programu i s názvem naší mateřské školy. Jednotlivé bloky jsou označeny římskými číslicemi, což přispívá k jejich přehlednosti a snadné orientaci pedagogů.

Ačkoli jsou integrované bloky koncipovány flexibilně, v rámci ŠVP jsou závazné. Jejich konkrétní naplňování probíhá prostřednictvím třídního plánování, které je živým, průběžně aktualizovaným pracovním dokumentem pedagogů. Třídní plánování se vytváří postupně během celého školního roku a reaguje na aktuální potřeby, vývoj a zájmy dětí. K jednotlivým tématům se pedagogové mohou opakovaně vracet, dále je rozvíjet, doplňovat či rozšiřovat. Tento proces je dynamický a otevřený, což umožňuje přirozené učení vycházející z dětské zkušenosti. Děti jsou do plánování aktivně zapojovány – mohou přicházet s vlastními nápady, podněty či otázkami. Pedagog jejich iniciativu podporuje a bere v potaz jejich zájmy, čímž posiluje jejich motivaci, samostatnost a pocit spoluzodpovědnosti za společné učení.

Flexibilní uspořádání jednotlivých integrovaných bloků umožňuje pedagogům reagovat na:

- aktuální situaci ve třídě
- individuální potřeby a tempo dětí
- spontánní zájem dětí o určité téma
- významné události v životě třídy, školy nebo obce
- změny v prostředí či počasí

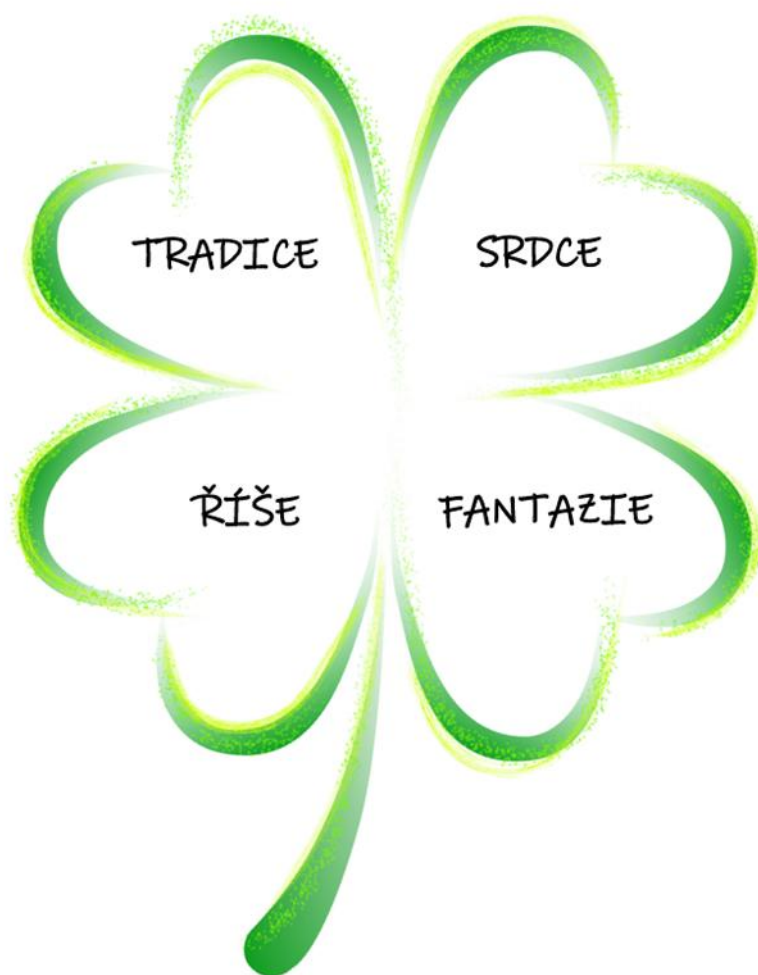
Integrované bloky jsou pojmenovány následovně:

I. blok „TRADICE“

II. blok „SRDCE“

III. blok „ŘÍŠE“

IV. blok „FANTAZIE“



I. INTEGROVANÝ BLOK „TRADICE“



Charakteristika a smysl bloku

Tento integrovaný blok je zaměřen na společné prožívání tradic, zvyků, svátků a oslav, se kterými se děti setkávají během celého roku ve svém přirozeném prostředí – v rodině, mateřské škole i širší komunitě. Prostřednictvím konkrétních činností a společných zážitků děti poznávají, že tradice mají v životě lidí své místo, pomáhají upevňovat vztahy a vytvářejí pocit sounáležitosti. V rámci bloku se děti aktivně zapojují do příprav i samotné realizace jednotlivých tradic a oslav. Společně si povídají o svých zkušenostech, porovnávají, jak se různé svátky slaví doma a ve školce, a učí se vnímat, že tradice mohou mít různé podoby. Blok podporuje orientaci dětí v čase, kdy si postupně uvědomují, že některé události se pravidelně opakují a jsou spojeny se změnami během roku.

Integrovaný blok rozvíjí především sociální a komunikační dovednosti, schopnost spolupráce a respektu k druhým. Děti se učí vyjadřovat své zážitky, pocity a názory, naslouchat ostatním a zapojovat se do společných rituálů a oslav. Zároveň si vytvářejí pozitivní vztah k tradicím jako přirozené součásti života a společného prožívání.

Záměry IB

- podporovat u dětí porozumění tradicím, zvykům, svátkům a oslavám jako přirozené součásti života lidí
- rozvíjet vnímání opakujících se událostí v průběhu roku a orientaci v základních časových souvislostech
- vytvářet příležitosti pro společné prožívání tradic a rituálů v prostředí mateřské školy
- posilovat sociální vztahy, spolupráci a pocit sounáležitosti ve skupině
- rozvíjet komunikační dovednosti prostřednictvím sdílení zážitků, pocitů a zkušeností
- vést děti k respektu k odlišnostem v tradicích a zvycích jednotlivých rodin

Strategie využívané při realizaci integrovaného bloku

- Vytváříme podnětné a bezpečné prostředí, ve kterém mohou děti přirozeně prožívat tradice, svátky a různé oslavy.
- Nabízíme dětem činnosti vycházející z aktuálního dění a událostí během roku.

- Dáváme dětem prostor ke sdílení vlastních zážitků z rodinného prostředí a podporují jejich vyjadřování.
- Vedeme děti ke spolupráci, vzájemnému respektu a ohleduplnosti k ostatním.
- Průběžně sledujeme projevy a potřeby dětí.
- Flexibilně reagujeme na aktuální situaci ve třídě a přizpůsobujeme vzdělávací nabídku tak, aby byla pro děti smysluplná a přínosná.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

➤ Dítě a jeho tělo (DJT)

- *Tělo, smysly a biologické potřeby (TSB)*
 - Rozlišuje pomocí všech smyslů.
- *Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)*
 - Sladí pohyb s rytmem, zpěvem, hudbou.
 - Vykonává jednoduchý pohyb dle vzoru a provede ho podle pokynu.
- *Praktický život (PZI)*
 - Zvládá jednoduché pracovní úkoly s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami.

➤ Dítě a jeho psychika (DJP)

- *Sebepojetí, autonomie a emoce (SAE)*
 - Orientuje se v základních emocích a pocitech.
 - Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.
 - Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- *Myšlenkové operace a procesy (MOP)*
 - Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
 - Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
 - Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- *Představivost, fantazie, tvořivost (PFT)*
 - Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
 - Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

- *Jazyk a řeč (JAR)*
 - Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
 - Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
 - Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
 - Formuluje instrukce a předá je ostatním.
 - Rozliší český jazyk od jiných jazyků.
- *Předčtenářské dovednosti (PDO)*
 - Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
 - Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- *Předmatické představy (PMP)*
 - Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
 - Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.
 - Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.

➤ **Dítě, ten druhý a společnost (DDS)**

- *Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti (ASO)*
 - Přijímá různé sociální role.
- *Základy etikety a morální hodnoty (ZEH)*
 - Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- *Svět lidí a kultury (SLK)*
 - Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
 - Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- *Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování (ZKV)*
 - Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
 - Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
 - Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
 - Tvoří z rozmanitých materiálů.
 - Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

Dítě a svět (DAS)

- *Poznávání světa a přírody (PSP)*
 - Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším okolí – v okolí mateřské školy a v obci.
 - Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- *Životní prostředí a jeho ochrana (ZPO)*
 - Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
- *Bezpečné chování (BCH)*
 - Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

Návrhy aktivit a vzdělávacích činností pro naplňování OVU

- Obrázkové čtení tematických ilustrací a fotografií k tradicím, svátkům a oslavám v průběhu roku.
- Práce s pohádkovou a tematickou knihou (předčítání, vyprávění, rozhovor o ději a postavách).
- Vyprávění a sdílení osobních zkušeností dětí s tradicemi v rodině a v mateřské škole.
- Dramatizace a námětové hry (oslav, rodinné tradice, sváteční setkání).
- Hudebně-pohybové činnosti – písně, říkadla, tanečky a rytmické hry spojené s tradicemi.
- Výtvarné a pracovní činnosti – tvoření výzdoby, symbolů a dekorací k jednotlivým svátkům.
- Tvoření z přírodních a neobvyklých materiálů v návaznosti na roční období a tradice.
- Smyslové hry (poznávání chutí, vůní, materiálů typických pro oslavy).
- Didaktické hry zaměřené na třídění, porovnávání, časovou posloupnost a orientaci v roce.
- Interaktivní programy a digitální činnosti (práce s interaktivní tabulí, obrázky, krátká videa).
- Společné rituály a slavnostní chvíle ve třídě podporující spolupráci a pocit sounáležitosti.
- Vycházky a pozorování okolí v souvislosti s tradicemi, svátky a změnami během roku.

II. INTEGROVANÝ BLOK „SRDCE“



Charakteristika a smysl bloku

Blok podporuje adaptaci dítěte na nové prostředí v mateřské škole, vytváření pocitu bezpečí a sounáležitosti. Děti se učí orientovat ve svých pocitech, navazovat vztahy s vrstevníky a dospělými. Dále vede děti k sebepoznání, rozvoji sebevědomí. Děti se učí rozpoznávat a vyjadřovat své emoce přiměřeným způsobem. Dále poznávají své tělo – získávají základní povědomí o zdravém životním stylu, pohybu a péči o zdraví.

Děti si uvědomují význam rodiny – místo jistoty, lásky a podpory. Rozvíjí vztahy k místu, kde žijí a pocit „patřím sem“.

Děti si uvědomují vlastní jedinečnost, učí se vnímat sebe sama jako osobnost. Tato oblast vzdělávání posiluje jejich sebedůvěru, schopnost vyjadřovat své potřeby, názory a pocity.

Blok přispívá k harmonickému rozvoji dítěte, posiluje citové vazby, sociální dovednosti.

Záměry IB

- podporovat sdílení, komunikaci a respektování pravidel soužití ve skupině
- rozvíjet schopnost navazovat a upevňovat přátelské vztahy
- vytvářet pocit bezpečí a sounáležitosti se školkou
- upevňovat vztahy mezi dětmi a dospělými
- vést děti k uvědomění si své role v rodině a vzájemných vztahů
- rozvíjet schopnost vyjadřovat lásku, cit a vděčnost
- vést děti k vnímání domova jako místa jistoty, klidu a bezpečí
- seznamovat děti s pojmem vlast a s místem, kde žijí
- vést děti k uvědomění si významu zdraví a péče o své tělo
- rozvíjet povědomí o tom, co nám dělá dobře po tělesné i duševní stránce

Strategie využívané při realizaci integrovaného bloku

- Učíme děti formou hry a prožitku skrze vlastní zkušenost a činnost.
- Vedeme děti ke sdílení pocitů, názorů a zkušeností (komunitní kruh a řízený rozhovor)
- Propojujeme vzdělávací oblasti.
- Využíváme názornost a práci s konkrétními pomůckami.
- Podporujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích, ve skupině.

- Dbáme na individualizaci ve vzdělávání, respektujeme schopnosti, věk a tempo každého z dětí.
- Realizujeme pozitivní motivaci a ocenění.
- Využíváme pohádek, písní a dramatizace k rozvoji empatie.
- Praktikujeme pohybové a relaxační aktivity podporující zdraví a pohodu.
- Propojujeme vzdělávání dětí s reálným životem (rodina, mateřská škola, domov)

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

➤ Dítě a jeho tělo (DJT)

- *Tělo, smysly a biologické potřeby (TSB)*
 - Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce.
 - Naplňuje své biologické potřeby.
- *Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)*
 - Zvládá základní pohybové dovednosti.
 - Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
 - Sladí pohyb s rytmem, zpěvem, hudbou.
- *Praktický život (PZI)*
 - Zvládá sebeobsluhu.
 - Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
- *Ochrana zdraví (OZD)*
 - Má osvojené základní hygienické návyky.
 - Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.

➤ Dítě a jeho psychika (DJP)

- *Sebepojetí, autonomie a emoce (SAE)*
 - Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
 - Navazuje a rozvíjí citové vazby.
 - Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.
- *Myšlenkové operace a procesy (MOP)*
 - Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- *Jazyk a řeč (JAR)*

- Poznává a pojmenovává osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- *Předčtenářské dovednosti (PDO)*
 - Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- *Předmatické představy (PMP)*
 - Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
 - Orientuje se v prostoru a rovině, rozlišuje a pojmenovává prostorové vztahy.

➤ **Dítě, ten druhý a společnost (DDS)**

- *Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti (ASO)*
 - Poradí si v nové situaci.
 - Začlenění se do skupiny.
 - Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- *Základy etiky a morální hodnoty (ZEH)*
 - Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
 - Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- *Svět lidí a kultury (SLK)*
 - Pojmenovává místo a zemi, ve které žije.
 - Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
 - Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob.
- *Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování (ZKV)*
 - Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.

➤ **Dítě a svět (DAS)**

- *Poznávání světa a přírody (PSP)*
 - Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším okolí – v okolí mateřské školy a v obci.
- *Životní prostředí a jeho ochrana (ZPO)*
 - Udržuje pořádek v blízkém prostředí.

- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.
- *Bezpečné chování (BCH)*
 - Rozpozná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
 - Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
 - Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Návrhy aktivit a vzdělávacích činností pro naplňování OVU

- Rozhovory v kruhu – co nám dělá radost, jak se cítíme, co jsme prožili.
- Hry zaměřené na prosociální chování.
- Dramatizace za účelem získávání dovedností převzít na sebe různé role, vcítit se do druhého.
- Tvorba společných pravidel v dané třídě.
- Námětové hry, kde mají děti možnost si osahat různé oblasti prostřednictvím vlastního prožitku.
- Objevování vlastního těla – poslech srdce, co vidím/slyším/cítím, orientace na těle
- Rozšiřování povědomí o našem okolí, obci, České republice, planetě prostřednictvím rozhovorů a edukativních videí, poslech hymny apod.
- Výtvarné tvoření podporující schopnost uvědomění si a pojmenování vlastních emocí.
- Práce s piktogramy.
- Společné aktivity, hry – Den laskavosti, Strom srdcí.
- Společné sdílení veřejných vystoupení a tvoření s rodiči.

III. INTEGROVANÝ BLOK „ŘÍŠE“



Charakteristika a smysl bloku

Integrovaný blok je zaměřen na rozvíjení vztahu dětí k přírodě, živým tvorům a planetě Zemi v souvislosti s vnímáním plynutí času. Děti se seznamují s přírodním prostředím, zvířaty a rostlinami, jejich životem a potřebami, a učí se chápat základní souvislosti mezi člověkem, přírodou a ochranou životního prostředí.

Prostřednictvím pozorování, her a prožitkového učení si děti uvědomují střídání ročních období, změny počasí, denní režim a koloběh života v přírodě.

Blok podporuje rozvoj smyslového vnímání, zvědavosti, fantazie i přirozené potřeby objevovat a klást otázky. Děti jsou vedeny k ohleduplnému chování ke zvířatům, rostlinám i celé planetě a k osvojování základních ekologických návyků.

Aktivita v bloku přispívají k rozvoji řeči, myšlení, pohybových dovedností i sociálních vztahů ve skupině a pomáhají dětem vytvářet pozitivní vztah k okolnímu světu a času, ve kterém žijí.

Záměry IB

- vést děti k poznávání přírody jako přirozené součásti jejich života
- prohlubovat porozumění základním zákonitostem přírody a koloběhu života
- uvědomovat si význam planety Země a potřebu její ochrany
- rozvíjet povědomí o střídání ročních období, změnách počasí a plynutí času
- podporovat zvědavost, pozorovací schopnosti a kladení otázek
- rozvíjet smyslové vnímání prostřednictvím přímého kontaktu s přírodou
- vést děti k ohleduplnému chování k životnímu prostředí
- podporovat rozvoj řeči při popisu přírodních jevů, zvířat a změn v čase (klást vlastní otázky)
- posilovat spolupráci, vzájemnou pomoc a respekt při společných činnostech

Strategie využívané při realizaci integrovaného bloku

- Využíváme prožitkové učení založené na přímém pozorování přírody a okolního prostředí.
- Zařazujeme řízené i spontánní hry s přírodní tematikou.

- Podporujeme učení prostřednictvím smyslového vnímání, manipulace a experimentování.
- Vedeme děti k aktivnímu zapojování do činností, kladení otázek a hledání odpovědí.
- Využíváme vyprávění, pohádky, příběhy a dramatizaci s přírodní a časovou tematikou.
- Zařazujeme výtvarné, hudební a pohybové činnosti inspirované přírodou a zvířaty.
- Podporujeme spolupráci dětí ve skupinách a respektování pravidel.
- Přizpůsobujeme činnosti věku, schopnostem a individuálním potřebám dětí.
- Vedeme děti k ohleduplnému chování k živým tvorům a k ochraně životního prostředí.
- Využíváme běžné denní situace k vnímání času a jeho plynutí.
- Poskytujeme dětem dostatek prostoru pro vlastní iniciativu, tvořivost a fantazii.
- Posilujeme pozitivní klima třídy, pocit bezpečí a radost z poznávání.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

- **Dítě a jeho tělo (DJT)**
 - *Tělo, smysly a biologické potřeby (TSB)*
 - Rozlišuje pomocí všech smyslů.
 - Zachovává správné držení těla.
 - *Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)*
 - Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.
 - Vyhledává příležitost k pohybu.
 - *Praktický život (PZI)*
 - Zvládá jednoduché pracovní úkoly s různými materiály, nástroji, náčiním a dalšími pomůckami.
 - *Ochrana zdraví (OZD)*
 - Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.
 - *Fyzická zdatnost (FZD)*
 - Dokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
 - Překonává fyzické překážky.

- **Dítě a jeho psychika (DJP)**

- *Myšlenkové operace a procesy (MOP)*

- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
 - Vyhledává společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
 - Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
 - Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.

- *Představivost, fantazie, tvořivost (PFT)*

- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
 - Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

- *Jazyk a řeč (JAR)*

- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná hlásku ve slově.
 - Vypráví jednoduchý děj.
 - Rozeznává rým, rytmitizuje.
 - Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.

- *Předčtenářské dovednosti (PDO)*

- Vybere si knihy nebo časopisy podle vlastního zájmu.
 - Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
 - Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.

- *Předmatické představy (PMP)*

- Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
 - Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6.
 - Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.
 - Určí míru objektu a porovná je pomocí poměřování.
 - Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.

➤ **Dítě, ten druhý a společnost (DDS)**

- *Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti (ASO)*
 - Přijímá různé sociální role.
- *Základy etiky a morální hodnoty (ZEH)*
 - Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
 - Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- *Svět lidí a kultury (SLK)*
 - Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- *Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování (ZKV)*
 - Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
 - Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
 - Tvoří z rozmanitých materiálů.

➤ **Dítě a svět (DAS)**

- *Poznávání světa a přírody (PSP)*
 - Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
 - Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich název.
 - Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
- *Životní prostředí a jeho ochrana (ZPO)*
 - Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
 - Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- *Bezpečné chování (BCH)*
 - Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
 - Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Návrhy aktivit a vzdělávacích činností pro naplňování OVU

- Pohybové hry napodobující pohyb zvířat.
- Pobyt venku (procházky v přírodě, hry na zahradě, překonávání přírodních překážek)
- Cvičení s přírodními materiály.
- Relaxační cvičení s poslechem zvuků přírody.
- Povídání o přírodě, zvířatech, ročních obdobích a počasí
- Popis obrázků a fotografií přírody, třídění zvířat podle prostředí.
- Poslech a dramatizace pohádek s přírodní tematikou.
- Rytmizace básniček a říkadel o zvířatech a čase.
- Třídění přírodnin podle tvaru, barvy a velikosti.
- Práce s kalendářem, denním režimem a znázorněním času.
- Společné hry zaměřené na spolupráci.
- Hry podporující domluvu, střídání rolí a respekt k druhým.
- Společné tvoření výtvarných prací s ekologickou tematikou.
- Seznamování s tradicemi vztahujícími se k přírodě.
- Dramatizace příběhů o ochraně přírody.
- Péče o rostliny a pozorování jejich růstu.
- Seznamování se zvířaty a jejich ochranou.
- Pozorování počasí, práce s jednoduchými symboly.
- Seznamování se s planetou Zemí, globusem a mapami.

IV. INTEGROVANÝ BLOK „FANTAZIE“



Charakteristika a smysl bloku

Integrovaný blok Fantazie je zaměřen na rozvoj dětské představivosti, tvořivosti a schopnosti vyjadřovat vlastní myšlenky, pocity a zážitky. Prostřednictvím her, příběhů, dramatizace, výtvarnými a hudebními činnostmi jsou děti vedeny k objevování světa fantazie a jeho přirozeného propojení s realitou. Integrovaný blok propojuje spontánní dětskou hru jako základní prostředek učení a vytváří prostor pro individuální projevy každého dítěte. Učí děti rozvíjet tvořivé myšlení, hledat vlastní řešení a spolupracovat s ostatními. Fantazie je využívána jako nástroj k posilování kompetenčních dovedností, sociálních vztahů a emoční inteligence.

Záměry IB

- podněcovat přirozenou hravost, spontánní fantazii a smyslové vnímání
- vést k rozvoji řeči, navazování kontaktů s vrstevníky a k pocitu bezpečí při společných činnostech
- využívat fantazii jako prostředek k radostnému poznávání, uvolnění emocí a posilování pozitivního vztahu k mateřské škole
- budovat aktivní zapojování do námětových her, dramatizace, výtvarného a hudebního vyjadřování
- učit rozlišovat realitu a fantazii, vytvářet jednoduché příběhy
- rozvíjet prostřednictvím fantazie sociální vztahy, empatii a schopnost respektovat druhé
- cíleně rozvíjet kreativitu, představivost, schopnost tvořivého myšlení
- budovat schopnost argumentovat, spolupracovat, dokončit započatou činnost
- učit děti reflektovat své prožitky, vyjadřovat vlastní názory

Strategie využívané při realizaci integrovaného bloku

- Vytváříme podnětné, bezpečné a otevřené prostředí, které podporuje spontánní dětskou hru, tvořivost a zvědavost.
- Nabízíme rozmanité činnosti, založené na prožitku, hře a vlastní zkušenosti (výtvarné, hudební, dramatické, pohybové, konstruktivní, pokusy).
- Podporujeme fantazii pomocí pohádek, příběhů, říkanek a vyprávění, včetně vytváření vlastních příběhů dětmi.

- Využíváme dramatizaci, rolové hry a improvizaci k rozvoji dětské představivosti, komunikaci a sociálních dovedností.
- Umožňujeme svobodné volby činností a materiálů, čímž se posilujeme dětskou samostatnost a sebedůvěru.
- Respektujeme individuální tempo, schopnosti a potřeby diferenciací nabídky činností.
- Podporujeme spolupráci a vzájemnou komunikaci při skupinových hrách a projektech
- Propojujeme fantazii s reálným světem a každodenní zkušeností dětí a pomáháme rozlišovat mezi fantazií a realitou.
- Umožňujeme dětem se podílet na volbě témat a přinášet své prvotní nápady a znalosti k danému tématu.

Vzdělávací oblasti a očekávané výsledky učení

➤ Dítě a jeho tělo (DJT)

- *Tělo, smysly a biologické potřeby (TSB)*
 - Naplňuje své biologické potřeby.
 - Rozlišuje pomocí všech smyslů.
- *Pohyb, hrubá a jemná motorika (PHJ)*
 - Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, pokazuje obratnost.
 - Koordinuje pohyby těla, ruky, oka.
 - Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
 - Vykonává jednoduchý pohyb dle vzoru a provede ho podle pokynu.
- *Praktický život (PZI)*
 - Zvládá sebeobsluhu.
 - Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
 - Zvládá jednoduché pracovní úkoly s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami.
- *Ochrana zdraví (OZD)*
 - Má osvojené základní hygienické návyky.

➤ **Dítě a jeho psychika (DJP)**

- *Sebepojetí, autonomie a emoce (SAE)*
 - Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých je aktivní i bez jejich opory.
 - Orientuje se v základních emocích a pocitech.
 - Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým i cizím osobám.
 - Navazuje a rozvíjí citové vazby.
 - Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.
 - Vyrovná se s neúspěchem.
- *Myšlenkové operace a procesy (MOP)*
 - Vyhledává společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
 - Rozpozná, které situace mohou a nemohou nastat.
 - Pracuje s jednou i více podmínkami v zadání.
 - Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
 - Ověří správnost řešení.
- *Představivost, fantazie, tvořivost*
 - Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
 - Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření fantazie.
- *Jazyka řeč*
 - Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
 - Vypráví jednoduchý děj.
 - Formuluje instrukce a předá je ostatním.
 - Rozliší český jazyk od jiných jazyků.
- *Předčtenářské dovednosti*
 - Vybere si knihy nebo časopisy podle vlastního zájmu.
 - Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
 - Předvídá a usuzuje děj z obrázků i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- *Předmatematické dovednosti*
 - Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.

- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
- Porovnává kvantitu na základě manipulace, zaznamenává graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Sestavuje prostorové objekty dle předlohy.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.

➤ **Dítě, ten druhý a společnost (DDS)**

- *Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti (ASO)*
 - Poradí si v nové situaci.
 - Začlenění se do skupiny.
 - Přijímá různé sociální role.
 - Ovlivňuje směřování společné činnosti.
 - Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- *Základy etikety a morální hodnoty (ZEH)*
 - Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
 - Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
 - Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
 - Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- *Svět lidí a kultury (SLK)*
 - Pojmenuje místo a zemi, kde žije.
 - Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- *Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování (ZKV)*
 - Vyjadřuje se pomocí vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.

➤ **Dítě a svět (DAS)**

- *Poznávání světa a přírody (PSP)*
 - Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším okolí – v okolí mateřské školy a v obci.
 - Porovnává charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.
 - Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětluje jejich význam pro člověka a život na Zemi.
- *Životní prostředí a jeho ochrana (ZPO)*

- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Respektuje různé formy života.
- Udržuje pořádek v blízkém okolí.
- *Bezpečné chování (BCH)*
 - Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
 - Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravním prostředcích a při jejich používání.
 - Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených přírodními podmínkami.

Návrhy aktivit a vzdělávacích činností pro naplňování OVU

- Četba, práce s knihami a časopisy.
- Pohádky bez konce, kouzelný předmět.
- Vyprávění dětí „Co by se stalo, kdyby...“
- Fantazijní bytost – využití různých výtvarných technik a materiálů, malování hudby.
- Hrajeme si „Na...“ dle výběru dětí.
- Kouzelná proměna – cesta do pohádkové říše.
- Stavba města, vesmírné stanice, království, strojů z různých materiálů a dle vlastní fantazie na základě předchozích zkušeností.
- Pohybové aktivity motivované světem fantazie.
- Co bych si přál umět, co umím a jakou bych chtěl mít super-schopnost.
- Pokusy a jejich ověřování.

6. PLÁN AUTOEVALUACE

Autoevaluace je nedílnou součástí vnitřního systému kvality mateřské školy a slouží k pravidelnému sledování, vyhodnocování a dalšímu rozvoji vzdělávacího procesu. Jejím cílem je získávat objektivní informace o tom, jak cíle školy naplňujeme, jaké podmínky vytváříme pro vzdělávání dětí a jak efektivně využíváme dostupné zdroje.

Autoevaluace probíhá během celého školního roku a opírá se o různé metody – pozorování, analýzu dokumentace, rozhovory s pedagogy i rodiči, reflexi vzdělávacích činností a sledování pokroků dětí. Z našeho pohledu jde o průběžný proces, který prostupuje celý daný školní rok a je tvořen mnoha dílčími kroky, které nám poté ve výsledku ukazují celkový obraz naší mateřské školy.

Výsledky autoevaluace slouží jako podklad pro plánování dalšího rozvoje školy, úpravy vzdělávací nabídky a zkvalitňování podmínek pro děti i pedagogy. Důraz je kladen na týmovou spolupráci, otevřenou komunikaci a sdílení zkušeností mezi učitelkami. Součástí procesu je také zpětná vazba od rodičů, která nám jednoznačně pomáhá lépe porozumět jejich pohledu na mateřskou školu a může nás upozornit na oblasti, které si zaslouží naši pozornost.

Autoevaluaci chápeme smysluplný proces, který podporuje profesní růst pedagogů a přispívá k celkové kvalitě předškolního vzdělávání.

Mateřská škola má vypracován „Plán autoevaluace školy“, jehož součástí je i Plán (auto)evaluace pedagogických pracovníků. Tento dokument je podrobně rozpracován a stanovuje oblasti, metody i časový harmonogram autoevaluačních činností a je závazný pro všechny pedagogické i provozní zaměstnance školy. Pedagogové se jím při své práci řídí, využívají jej jako oporu pro plánování, reflexi i společné vyhodnocování vzdělávací nabídky. Smyslem plánu je zajistit jednotný, přehledný a dlouhodobě udržitelný proces autoevaluace, který škole umožňuje získávat relevantní informace o tom, jak naplňuje stanovené cíle, kde se daří a kde je prostor pro další rozvoj. Plán autoevaluace tak slouží jako výchozí dokument pro řízení kvality školy a podporuje její kontinuální zlepšování.

6.1 Oblasti autoevaluace

Autoevaluace nám pomáhá sledovat kvalitu vzdělávání, reagovat na potřeby dětí, zákonných zástupců i zaměstnanců mateřské školy. V našem pojetí jde o systematický a současně přirozený

proces, který nám umožňuje zajišťovat neustálý rozvoj školy, udržovat požadovanou úroveň vzdělávání a podporovat pozitivní klima ve školním prostředí.

Z tohoto důvodu se zaměřujeme na oblasti, které mají zásadní vliv na kvalitu předškolního vzdělávání. Sledujeme nejen samotný vzdělávací proces, ale také podmínky, ve kterých probíhá, vztahy a komunikaci s rodiči i profesní růst pedagogů. Tyto oblasti tvoří ucelený rámec, který nám umožňuje vnímat školu jako celek a hodnotit ji v souvislostech.

Hlavní oblasti autoevaluace jsou:

- výchovně vzdělávací proces a jeho podmínky
- spolupráce se zákonnými zástupci
- (auto)evaluace pedagogických pracovníků

6.2 Cíle autoevaluace

V rámci autoevaluace naší mateřské školy si klademe za cíl průběžně zjišťovat aktuální stav všech sledovaných oblastí, což nám umožní reagovat na potřeby školy „tady a teď“. Její smysl vidíme i v posilování kultury otevřené komunikace, sdílení zkušeností a týmové spolupráce. Díky pravidelnému vyhodnocování můžeme nastavovat naše priority a postupy, jak jich dosahovat.

Hlavní cíle autoevaluace jsou:

- zvyšovat kvalitu výchovně vzdělávacího procesu a zajišťovat jeho soulad s RVP PV a ŠVP
- sledovat a rozvíjet individuální pokroky dětí a přizpůsobovat vzdělávací nabídku jejich potřebám
- posilovat profesní kompetence pedagogických pracovníků prostřednictvím sebereflexe a týmové spolupráce
- zkvalitňovat podmínky ke vzdělávání (věcné, psychosociální, organizační i personální),
- podporovat efektivní komunikaci a spolupráci s rodiči
- identifikovat silné stránky školy a oblasti, které potřebují změnu
- využívat výsledky autoevaluace pro plánování dalšího rozvoje školy, úpravy ŠVP a zlepšování vzdělávací nabídky

6.3 Kritéria autoevaluace

Kritéria autoevaluace představují základní měřítka, podle kterých posuzujeme kvalitu jednotlivých oblastí. Jsou nastavena tak, aby odpovídala požadavkům RVP PV, respektovala specifika naší školy a zároveň umožňovala objektivní a srozumitelné vyhodnocení. Kritéria nám pomáhají udržovat jednotný pohled na kvalitu vzdělávání a zajišťují, že se zaměřujeme na skutečně podstatné aspekty naší práce.

Při stanovování kritérií vycházíme z dlouhodobých zkušeností, potřeb dětí, očekávání rodičů i odborných doporučení. Kritéria nejsou neměnná – je možné je upravovat podle vývoje školy, nových poznatků či změn v legislativě. Jejich cílem není hodnotit jednotlivce, ale poskytovat škole jasné informace o tom, jak se jí daří naplňovat své poslání.

Hodnotíme zejména:

- soulad vzdělávacího obsahu se ŠVP a RVP PV
- kvalitu podmínek ke vzdělávání
- efektivitu pedagogických postupů
- individuální vzdělávací pokroky dětí
- úroveň komunikace a spolupráce s rodiči
- profesní kompetence a sebereflexi pedagogů

6.4 Metody a nástroje pro autoevaluaci

Abychom získali co nejpřesnější a nejkomplexnější obraz o fungování naší školy, využíváme kombinaci různých metod a nástrojů. Každá metoda přináší jiný typ informací a dohromady vytvářejí ucelený pohled na kvalitu vzdělávání. Metody volíme tak, aby byly přirozenou součástí každodenní práce pedagogů, nebyly administrativně zatěžující a zároveň poskytovaly dostatek relevantních údajů.

Autoevaluace probíhá jak formálně (např. prostřednictvím záznamů či analýz), tak neformálně, kdy pedagogové reflektují svou práci v průběhu dne, diskutují s pedagogickým týmem a reagují na aktuální situace ve třídě. Důležitou roli hraje také komunikace s rodiči, která nám poskytuje cennou zpětnou vazbu o tom, jak školu vnímají oni a jaké potřeby mají jejich děti.

Používané metody zahrnují:

- pozorování a hospitace
- rozhovory, diskuze, týmové reflexe
- analýza dokumentace a portfolií dětí
- SWOT analýzy
- Vyhodnocování pedagogického diagnostikování

6.5 Termíny a frekvence autoevaluace

Autoevaluace není jednorázová aktivita, ale kontinuální proces, který probíhá v průběhu celého školního roku. Její plánování a načasování je důležité proto, aby výsledky byly aktuální, využitelné a navazovaly na další činnosti školy, jako je plánování vzdělávací nabídky, úpravy ŠVP či profesní rozvoj pedagogů. Pravidelnost autoevaluace nám umožňuje sledovat změny v čase, porovnávat výsledky a včas reagovat na potřeby dětí i školy.

Kromě průběžného sledování jednotlivých oblastí probíhá také souhrnné vyhodnocení, které slouží jako podklad pro plánování do dalšího období. Některé oblasti vyžadují reflexi po konkrétních událostech (např. akce pro rodiče, diagnostikování prostřednictvím iSophi apod.), jiné jsou sledovány dlouhodobě.

Autoevaluace probíhá:

- průběžně během celého školního roku
- v termínech stanovených Plánem autoevaluace školy
- v závěru školního roku formou souhrnného vyhodnocení
- bezprostředně po významných aktivitách či událostech

6.6 Odpovědnost učitelů a dalších pracovníků

Autoevaluace je společným úkolem celého týmu školy. Každý zaměstnanec přispívá svým dílem k tomu, aby škola fungovala kvalitně, bezpečně a v souladu s potřebami dětí. Jasné rozdělení odpovědností zajišťuje, že jednotlivé oblasti jsou sledovány systematicky a že výsledky autoevaluace mají praktický dopad na chod školy.

Pedagogové jsou klíčovými aktéry autoevaluace, protože jsou v každodenním kontaktu s dětmi a nejlépe znají jejich potřeby i reakce na vzdělávací nabídku. Ředitelka školy zajišťuje

koordinaci celého procesu, nastavuje priority a vytváří podmínky pro to, aby autoevaluace byla smysluplná a přínosná. Provozní zaměstnanci se podílejí na hodnocení oblastí, které souvisejí s jejich pracovní náplní, zejména oblast věcných podmínek a bezpečnosti.

Rozdělení odpovědností:

- ředitelka školy – koordinace, plánování, vyhodnocování, komunikace výsledků
- pedagogičtí pracovníci – průběžná reflexe, vedení portfolií, sledování pokroků dětí, týmová spolupráce, autoevaluace
- provozní zaměstnanci – zpětná vazba k věcným podmínkám a bezpečnosti